

Udkast af 16. juli 2009

Fremsat den {FREMSAT} af fødevareministeren (Eva Kjer Hansen)

Forslag

til

Lov om et Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram

Kapitel 1

Lovens formål

§ 1. Lovens formål er at bidrage til en konkurrence- og bæredygtig fødevare- og nonfoodproduktion. Programmet skal bidrage til udvikling af erhvervspotentialer, vækst, beskæftigelse og arbejdsmiljø samtidig med, at et højt niveau sikres inden for følgende områder:

- 1) Klima-, miljø- og naturbeskyttelse.
- 2) Dyrevelfærd.
- 3) Fødevarer sikkerhed og sundhed.
- 4) En markedsdrevet økologisk sektor.

§ 2. Lovens formål realiseres gennem en forsknings- og innovationsindsats, der organiseres i et Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) på fødevare-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet.

Stk. 2. Under GUDP ydes tilskud til

- 1) udvikling og demonstration samt til forskning, der forbereder eller understøtter gennemførelse af udviklings- og demonstrationsprojekter,
- 2) fremme af et aktivt samarbejde mellem offentlige og private aktører og
- 3) styrkelse af samspillet med internationale programmer på fødevare-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet.

§ 3. Til at rådgive ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri om de overordnede strategiske retningslinier etableres et strategisk partnerskab vedrørende fødevare-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturproduktion. Partnerskabet benævnes Grøn Fødevarerproduktion.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om det strategiske partnerskab Grøn Fødevarerproduktions organisering og virke, herunder om partnerskabets medvirken til realisering af lovens formål, jf. § 1.

Kapitel 2

Organisering og administration

§ 4. GUDP ledes af en bestyrelse, der består af en formand og syv medlemmer, der udpeges i deres personlige egenskab af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Stk. 2. Fire medlemmer af bestyrelsen udpeges efter indstilling fra henholdsvis økonomi- og erhvervsministeren, miljøministeren, ministeren for videnskab, teknologi og udvikling samt ministeren for klima og energi.

Stk. 3. Bestyrelsen udpeges for perioder af fire år.

Stk. 4. Ministeren kan efter indstilling fra bestyrelsen forøge antallet af bestyrelsesmedlemmer og ændre sammensætningen af bestyrelsen.

§ 5. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri stiller sekretariatsbistand til rådighed for bestyrelsen og partnerskabet Grøn Fødevarerproduktion.

Stk. 2. Ministeren fastsætter bestyrelsens forretningsorden og regler for bestyrelsens arbejde, herunder om sekretariatsbetjeningen af bestyrelsen og af partnerskabet Grøn Fødevarerproduktion.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om bestyrelsens adgang til delegation til formand og/eller sekretariat.

§ 6. Bestyrelsen tillægges afgørelseskompetence.

Stk. 2. Bestyrelsen udarbejder forslag til en overordnet strategi for GUDP vedrørende udfordringer og udnyttelse af potentialer inden for udvikling af en konkurrence- og bæredygtig fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakultursektor, samt udarbejder forslag til en handlingsplan for konkrete indsatsområder under GUDP, herunder fastlægger kvantificerbare mål og indikatorer for indsatsen. Handlingsplanen danner grundlag for indkaldelser af projektansøgninger vedrørende sammenhængende indsatser inden for lovens formål, jf. § 1.

Stk. 3. Bestyrelsen indhenter i forbindelse med specifikke økologiske forskningsindsatser, der skal forberede eller understøtte udviklings- og demonstrationsprojekter på økologiområdet, indstilling fra bestyrelsen for Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarerproduktion (ICROFS) om fokusområder m.v. samt kvantificerbare mål og indikatorer for indsatsen.

Stk. 4. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri godkender bestyrelsens forslag til overordnet strategi og handlingsplan.

§ 7. Bestyrelsen indhenter forskningsfaglig rådgivning hos Det Strategiske Forskningsråd i henhold til § 18, stk. 2, i lov om forskningsrådgivning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1348 af 11. december 2008. Bestyrelsen kan desuden indhente forskningsfaglig rådgivning hos Det Strategiske Forskningsråd vedrørende andre projektansøgninger i henhold til § 18, stk. 3, i lov om forskningsrådgivning m.v.

Stk. 2. Bestyrelsen indhenter faglig rådgivning vedrørende økologiområdet hos Det Økologiske Fødevareråd.

Stk. 3. Bestyrelsen for GUDP indhenter indstilling fra bestyrelsen for Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarerproduktion (ICROFS) vedrørende ansøgninger om tilskud til økologiske forskningsaktiviteter.

Stk. 4. Bestyrelsen indhenter inden udarbejdelse af forslag til en overordnet strategi og handlingsplaner rådgivning fra en bred kreds af fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri-, akvakultur- og miljøsektorens interessenter og myndigheder.

Stk. 5. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om anvendelsen af rådgivning og høringer, herunder om bestyrelsen for ICROFS's medvirken under loven, jf. stk. 3 og 4.

§ 8. Bestyrelsen rådgiver inden for lovens formål efter anmodning ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri om relevante initiativer og barrierer for implementering af ny viden og konkurrence- og bæredygtig teknologi inden for fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet.

Stk. 2. Bestyrelsen kan inden for lovens formål rådgive om ordninger for tilskud, der i øvrigt kan ydes af ministeren i medfør af lov nr. 316 af 31. marts 2007 om udvikling af landdistrikterne (land-

distriktsloven) og lov nr. 1552 af 20. december 2006 om udvikling af fiskeri- og akvakultursektoren (fiskeriudviklingsloven).

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om bestyrelsens rådgivning i henhold til stk. 2.

§ 9. Bestyrelsen koordinerer initiativer inden for lovens formål med andre bevilgende organer, der fremmer forskning, udvikling, demonstration, innovation og erhvervsudvikling på fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet, jf. § 1 og § 2, stk. 2.

§ 10. Bestyrelsen afgiver indstilling til ministeren vedrørende afholdelse af udgifter til analyser, evaluering og effektivitet af indsatser m.v. inden for lovens område samt formidling af resultaterne af indsatsen.

§ 11. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter regler om lovens gennemførelse og administration, herunder om

- 1) regnskaber og revision vedrørende projekter, hvortil der ydes tilsagn om tilskud,
- 2) offentliggørelse af resultaterne af de projekter, hvortil der ydes tilsagn om tilskud,
- 3) evaluering af programmet og
- 4) udarbejdelse af beretning.

Kapitel 3

Tildeling af tilskud m.v.

§ 12. Bestyrelsen træffer på grundlag af handlingsplanen beslutning om anvendelse af bevillingen fastsat på de årlige finanslove og beslutning om retningslinier for indkaldelse af projektansøgninger.

Stk. 2. Bestyrelsen træffer under hensyntagen til stk. 1, lovens øvrige bestemmelser og tilskudsbestemmelser, der fastsættes i henhold til stk. 3 og 4, afgørelse om tilsagn om tilskud og bidrag efter §§ 13 og 15.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter regler om tildeling af tilskud, om størrelsen af tilskud inden for EU's statsstøtteregler og om udbetaling af tilskud.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om tilskud til projekter, der kan opnå tilskud efter anden lovgivning, herunder om at der ikke kan gives tilskud i henhold til denne lov.

§ 13. Tilsagn om tilskud kan gives til udviklings- og demonstrationsprojekter samt forskningsprojekter, der forbereder eller understøtter gennemførelse af udviklings- og demonstrationsprojekter.

Stk. 2. Ved vurderingen af, om der skal gives tilsagn om tilskud, tager bestyrelsen udgangspunkt i generelle kriterier, hvor der lægges vægt på opfyldelsen af lovens formål, projektforslagets nyhedsværdi, faglige kvalitet, effekt, relevans, samfunds- og erhvervs-mæssige hensyn samt organisatoriske forhold.

Stk. 3. Bestyrelsen offentliggør de generelle kriterier, der i henhold til stk. 2 indgår i vurderingen af ansøgninger om tilskud.

§ 14. Tilsagn om tilskud efter § 13 kan gives til projekter, der gennemføres af

- 1) ejere, forpagtere og brugere af jordbrugsbedrifter og dansk registrerede erhvervsfiskerfartøjer,
- 2) grupper eller sammenslutninger af ejere, forpagtere og brugere af jordbrugsbedrifter eller tilsvarende grupper eller sammenslutninger for så vidt angår erhvervsfiskerfartøjer,
- 3) private virksomheder og brancheorganisationer og lignende,
- 4) foreninger,
- 5) selvejende institutioner og
- 6) offentlige og private forskningsinstitutioner.

§ 15. Tilsagn om tilskud kan gives til projekter, der fremmer samarbejdet mellem offentlige og private aktører, samt til projekter, der styrker samspillet mellem GUDP og internationale programmer og aktiviteter, der vedrører lovens område.

Stk. 2. Bestyrelsen kan yde bidrag til internationale programmer for forskning, udvikling, demonstration og innovation, hvis bestyrelsen vurderer, at samarbejdet vil være til gavn for udvikling af den danske fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakultursektor samt har sikret sig, at midlerne vil blive fordelt i åben konkurrence og efter en faglig kvalitetsvurdering.

Stk. 3. Bestyrelsens fordeling af midler til fora, der udmønter og administrerer internationale programmer, forudsætter godkendelse af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri for så vidt angår størrelsen af midlerne, de retlige rammer for det internationale forums fordeling af midlerne, dets generelle bevillingsforudsætninger og dets regnskabsaflæggelse samt revision.

§ 16. Det er en betingelse for at opnå tilsagn om tilskud efter loven, at projektet eller aktiviteten ikke er påbegyndt, før der er givet tilsagn.

Kapitel 4

Bortfald og tilbagebetaling af tilskud

§ 17. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter regler om, at tilskud helt eller delvist skal tilbagebetales i tilfælde, hvor tilskudsmodtager på baggrund af tilskuddet har opnået en kommerciel indtjening.

§ 18. Tilskud efter denne lov bortfalder, hvis

- 1) tilskudsmodtageren har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger eller har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse,
- 2) betingelserne for tilskud ikke længere opfyldes eller
- 3) tilskudsmodtageren tilsidesætter sine pligter i medfør af loven eller bestemmelser fastsat i henhold til loven.

Stk. 2. I forbindelse med en afgørelse om bortfald af tilskud efter stk. 1 kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri træffe bestemmelse eller fastsætte regler om, at udbetalte tilskud skal tilbagebetales.

Stk. 3. Tilskud, der skal tilbagebetales, jf. stk. 2, skal tilbagebetales med tillæg af renter. Rentetillægget beregnes fra tidspunktet for meddelelse af tilbagebetalingskravet, til tilbagebetaling sker, og med den i lov om renter ved forsinket betaling m.v. (Renteloven) fastsatte referencesats med tillæg. Rentetillægget udgør dog mindst 50 kr.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om de i stk. 1 nævnte forhold.

Kapitel 5

Oplysningspligt og kontrol m.v.

Oplysningspligt

§ 19. Tilskudsmodtageren skal i hele perioden, hvor betingelserne for tilskud efter loven eller regler udstedt i medfør heraf skal opfyldes, på ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris forlangende afgive erklæring om, hvorvidt betingelserne for tilskud fortsat er opfyldt.

Stk. 2. Tilskudsmodtageren skal i hele perioden, hvor betingelserne for tilskud efter loven eller regler udstedt i medfør heraf skal opfyldes, underrette ministeren, hvis betingelserne for tilskud ikke længere er opfyldt.

Kontrol m.v.

§ 20. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller den, ministeren bemyndiger hertil, har til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til lokaliteter, der ejes eller drives af en fysisk eller juridisk person, der har modtaget tilsagn om tilskud efter loven. På tilsvarende måde har ministeren eller den, ministeren bemyndiger hertil, adgang til regnskaber, forretningsbøger, papirer m.v., herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form, for at tilvejebringe oplysninger til brug for løsning af opgaver i henhold til loven eller til regler, der er fastsat i medfør af loven.

Stk. 2. Den, der har modtaget tilsagn om tilskud, jf. stk. 1, skal efter anmodning fra ministeren eller den, ministeren bemyndiger hertil, yde den fornødne vejledning og hjælp ved kontrollens gennemførelse, og det i stk. 1 nævnte materiale skal udleveres eller indsendes til ministeren eller den, ministeren bemyndiger hertil, på dennes begæring.

Stk. 3. Politiet yder om nødvendigt bistand til gennemførelse af den i stk. 1 nævnte kontrol. Ministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler herom.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om kontrol af de foranstaltninger, hvortil der ydes tilskud efter loven.

§ 21. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller den, ministeren bemyndiger hertil, kan hos andre offentlige myndigheder indhente de oplysninger, der er nødvendige for at kontrollere overholdelsen af de relevante forordningsbestemmelser og loven samt de regler, der er udstedt i medfør af loven, med henblik på registersamkøring og sammenstilling af oplysninger i kontroløjemed.

Kapitel 6

Delegation og klageadgang

§ 22. Henlægger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri sine beføjelser efter loven til en myndighed under ministeriet, kan ministeren fastsætte regler om adgang til at klage over myndighedens afgørelse, herunder om at klage ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens adgang til at genoptage en sag, efter der er indgivet klage.

Stk. 2. Afgørelser truffet af bestyrelsen for GUDP i henhold til loven eller i henhold til regler udstedt i medfør heraf kan alene påklages til ministeren for så vidt angår retlige spørgsmål. Ministeren kan fastsætte regler om adgang til at klage over bestyrelsens afgørelser, herunder om at klage ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om bestyrelsens adgang til at genoptage en afgørelsessag, efter der er indgivet klage.

Kapitel 7

Straffebestemmelser m.v.

§ 23. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for afgørelser, der træffes i henhold til loven,
- 2) handler i strid med vilkår, der er fastsat i en afgørelse, der træffes i henhold til loven,
- 3) undlader at udlevere eller indsende den dokumentation eller afgive de oplysninger, herunder oplysninger og dokumentation m.v. opbevaret i elektronisk form, som den pågældende har pligt til at afgive, udlevere eller indsende i henhold til loven, jf. § 19 og § 20, stk.1,
- 4) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger, som den pågældende har pligt til at afgive i henhold til loven, jf. § 19 og § 20, stk.1,

- 5) undlader at give kontrolmyndigheden adgang til fiskerfartøjer, jordbrugsbedrifter, forskningsinstitutioner eller virksomheder m.fl., som har modtaget tilsagn om tilskud efter loven, jf. § 20, stk. 1 eller
- 6) undlader at yde kontrolmyndigheden vejledning og bistand ved kontrollens gennemførelse efter § 20, stk. 2.

Stk. 2. I regler, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne eller af vilkår, der fastsættes i henhold til reglerne.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 24. Skønnes en overtrædelse ikke at ville medføre højere straf end bøde, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning. Det er en betingelse herfor, at den, der har begået overtrædelsen, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden en nærmere angivet frist, der efter begæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde.

Stk. 2. Med hensyn til den i stk. 1 nævnte tilkendegivelse finder retsplejelovens regler om krav til indholdet af et anklageskrift og om, at en sigtet ikke er forpligtet til at udtale sig, tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Betales bøden i rette tid, eller bliver den efter vedtagelse inddrevet eller afsonet, bortfalder videre forfølgning.

Kapitel 8

Ikrafttræden m.v.

§ 25. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter tidspunktet for lovens eller dele af lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Ministeren fastsætter tidspunktet for ophævelse af lov nr. 421 af 31. maj 2000 om tilskud til fremme af innovation, forskning og udvikling m.v. i fødevare-, jordbrugs- og fiskerisektoren (innovationsloven).

Stk. 3. Den i stk. 2 nævnte lov samt regler, der er udstedt i medfør af loven, vil fortsat være gældende for tilsagn om tilskud bevilget på grundlag af ansøgninger indgivet inden tidspunktet for lovens ophævelse.

§ 26. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Regeringen fremlagde den 30. april 2009 sin plan for Grøn Vækst.

Grøn Vækst omhandler bl.a. de initiativer, der på forskellige områder skal gennemføres for, at Danmark kan sikres et konkurrence- og bæredygtigt samt innovativt fødevarer- og jordbrugserhverv under samtidig hensyntagen til et højt niveau for klima-, miljø- og naturbeskyttelse, dyrevelfærd, fødevarerikthed og sundhed.

Det foreslås at samle og styrke Fødevareministeriets forsknings-, udviklings- og innovationsindsats ved en lov om et udviklings- og demonstrationsprogram for en grøn fødevarer sektor. Frem for at vurdere behov for forskning og understøtning af innovation hver for sig tages i stedet udgangspunkt i de konkrete udfordringer for erhvervet. Hvorledes udfordringerne mest hensigtsmæssigt løses i kæden fra forskning til ibrugtagning af ny viden og ny teknologi vil kunne vurderes og igangsættes ud fra en helhedsvurdering. Der fastlægges individuelle og præcise mål for de indsatser, der igangsættes for at løse udfordringerne. Mål, som sikrer effekt i forhold til udfordringerne, og som muliggør løbende effektvurderinger på baggrund af konkrete milepæle.

Typisk for den nuværende forsknings- og innovationsindsats er, at de fleste af de mange enkeltstående aktører har målsætninger eller rationaler, der er knyttet til et enkelt led i kæden fra forskning i den ene ende til implementering af ny viden og bæredygtig teknologi i den anden. Med lovforslaget er det hensigten at foretage en samlet vurdering af disse forhold. Endelig er det tanken at sikre en optimal koordination af indsatser inden for lovens formål i forhold til andre af Fødevareministeriets tilskudsordninger.

Dansk landbrug og fødevarerhverv er i dag blandt de mest konkurrencedygtige i verden. Den danske styrkeposition er bl.a. resultatet af en langvarig forsknings- og innovationsindsats, der blandt andet bygger på et unikt offentligt-privat samarbejde. Men erhvervet mødes vedvarende af en række nye skærpede krav til klima, miljø og natur, som kræver en målrettet indsats. Dertil kommer en skarp international konkurrence, der løbende stiller store krav til erhvervets innovationsevne og produktivitet.

Via grøn vækst vil fødevarerproduktionen kunne opfylde de politiske målsætninger for klima, miljø og natur samt fortsat bidrage væsentligt til Danmarks betalingsbalance og samfundsøkonomi. For at sikre en fremtidig konkurrence- og bæredygtig fødevarer- og nonfoodproduktion er der behov for en ekstraordinær forsknings- og innovationsindsats med henblik på at udvikle nye produkter, processer og produktionsmetoder.

Gode rammer for samarbejde om innovation, kompetenceudvikling, internationalisering og branding m.v. er endvidere afgørende for at sikre, at Danmark fortsat kan være et af verdens fødevarerindustrielle centre, en såkaldt "Agro Food Valley". I forbindelse hermed er det hensigten at etablere partnerskabet Grøn Fødevarerproduktion, som skal rådgive fødevareministeren om overordnede strategiske retningslinier for hele fødevarer-, landbrugs-, fiskeri- og akvakultursektoren og den tilhørende

de nonfoodsektor. Fiskerisektoren inddrages af hensyn til bevarelse af helhedsbetragtninger, som Fødevareministeriet gennem årene har styrket i forhold til forskning/innovation og øvrige rammer for hele fødevaresektoren.

Virksomhedsstrukturen samt de økonomiske grundvilkår har betydning for særligt jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturerhvervenes egen investering i forskning og udvikling. I forhold til andre erhvervsområder er disse primærerhverv små og spredte, hvilket gør, at de i mindre grad har selvstændigt økonomisk incitament og kapacitet til at gennemføre egen forskning og teknologisk udvikling. Her til kommer, at samfundet har en række interesser på fødevareområdet i forhold til natur og miljø, dyrevelfærd, fødevaresikkerhed og sundhed. Den offentlige forskning har derfor traditionelt spillet en stor rolle i sektorenes udvikling. Et Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) skal samle og udbygge de eksisterende kompetencer i henholdsvis Det Rådgivende Udvalg for Fødevareforskning (RUFF) og Innovationsudvalget i en bestyrelse. En bestyrelse, der kan sikre en sammenhængende og visionær håndtering af udfordringerne fra jord og hav til bord samt fra forskning til implementering af ny viden og ny teknologi.

Etableringen af GUDP indebærer, at innovationsloven ophæves, jf. lov nr. 421 af 31. maj 2000 om tilskud til fremme af innovation, forskning og udvikling m.v. i fødevare-, jordbrugs-, og fiskerisektoren (innovationsloven), som senest ændret ved lov nr. 1336 af 19. december 2008. Endvidere indebærer etableringen, at Fødevareministeriet som hovedregel ikke længere udbyder enkeltstående forskningsprogrammer.

Indsatsen fokuseres blandt andet på følgende seks udfordringer for erhvervene, der er identificeret i planen for Grøn Vækst, idet indsatsen skal ses på tværs fra jord/hav til bord og fra forskning til implementering:

- En mere bæredygtig planteproduktion
- En mere bæredygtig husdyrproduktion med bedre dyrevelfærd
- En mere CO₂-neutral energiproduktion i landbruget
- En mere markedsdrevet økologisk produktion
- En højere produktivitetstilvækst og øget værdiskabelse og
- Et mere bæredygtigt fiskeri og en bæredygtig akvakulturproduktion.

Succeskriteriet er udvikling af nye konkurrence- og bæredygtige produkter, produktionsprocesser og teknologier, der er testet og afprøvet og herefter kommer i anvendelse i den danske fødevare-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakultursektor og dernæst også kan finde afsætning på det internationale marked. En udvikling, der vil medvirke til at fastholde og udvikle nye arbejdspladser i Danmark samt skabe vækst i fødevaresektoren under iagttagelse af et højt niveau for klima-, miljø- og naturbeskyttelse, dyrevelfærd, fødevaresikkerhed, sundhed og arbejdsmiljø.

2. Gældende ret

2.1. Innovationsloven

Lov nr. 421 om tilskud til fremme af innovation, forskning og udvikling m.v. i fødevare-, jordbrugs- og fiskerisektoren (innovationsloven) blev vedtaget den 31. maj 2000. Loven blev på grund af statsstøtteelementer forelagt for EU-Kommissionen og trådte herefter i kraft den 7. maj 2001. Loven er substantielt ændret ved lov nr. 488 af 17. juni 2008 og senest ved lov nr. 1336 af 19. december 2008.

2.1.1. Forvaltning af loven

Til at bistå ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (fødevareministeren) i forbindelse med behandlingen af ansøgninger om tilskud til gennemførelse af projekter under innovationsloven har ministeren nedsat Innovationsudvalget. Udvalget træffer afgørelse om tilsagn om tilskud vedrørende ansøgninger under det primære jordbrug, ansøgninger under det primære fiskeri, ansøgninger vedrørende forarbejdning og forædling af jordbrugs- og fiskeriprodukter, ansøgninger vedrørende integrerede projekter, projekter under temaerne, tilskud til generiske kampagner og testmarkedsføring.

Innovationsudvalget er desuden rådgivende for fødevareministeren vedrørende den samlede indsats inden for innovationslovens område, herunder i forbindelse med fastlæggelsen af særlige temaer, tilrettelæggelse af en faglig strategi for behandling og prioritering af projektansøgninger samt konkret prioritering af projektansøgninger inden for bevillingen. Desuden anvendes udvalgets kompetencer til rådgivning i forbindelse med EU-ordninger, der har fokus på aktiviteter vedrørende innovation, udvikling og forskning som f.eks. erhvervsfremmeordningerne under landdistriktsprogrammet.

Innovationsudvalget har 23 medlemmer, der er udnævnt for en periode af 4 år. Sammensætningen af udvalget fremgår af bekendtgørelse nr. 772 af 15. juli 2008 om tilskud til fremme af innovation, forskning og udvikling m.v. i fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektoren.

Det Økologiske Fødevareråd, der er nedsat under økologiloven, rådgiver ministeren vedrørende ansøgninger om tilskud til økologiske udviklingsprojekter med kommercielt sigte samt økologiske forskningsprojekter.

Fødevareministeren har bemyndiget FødevareErhverv til at gennemføre Innovationsudvalgets afgørelser, til at træffe afgørelser om bortfald af tilsagn om tilskud og tilbagebetaling af tilskud samt til at træffe afgørelse vedrørende tilskud til fremme af særlige økologiske projekter.

2.1.2. Lovens formål og indhold

Formålet med loven er at yde tilskud til innovation, forskning og udvikling i fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektoren med henblik på at fremkalde en udvikling eller fornyelse af produkter, produktionsprocesser eller markeder, der ellers ikke ville have fundet sted eller først på et senere tidspunkt.

Formålet med loven er især rettet mod at

- 1) sikre, at de fødevarer, der produceres, er sunde og af høj kvalitet,
- 2) styrke fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektorens konkurrenceevne,
- 3) fremme udviklingen af nye produkter, herunder nonfoodprodukter, med højt innovationsindhold,
- 4) bevare jordbrugs- og fiskerierhvervets ressourcegrundlag og sikre miljø og dyrevelfærd samt gode arbejdsbetingelser,
- 5) forbedre forbrugernes mulighed for at opnå relevante og pålidelige oplysninger om produkternes egenskaber og om de forhold, hvorunder produkterne er produceret, og
- 6) styrke innovationskapaciteten i fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektorens virksomheder og institutioner.

Under innovationsloven kan der ydes tilskud til gennemførelse af innovations-, forsknings- og udviklingsprojekter inden for følgende områder:

- 1) Den primære jordbrugssektor.
- 2) Den primære fiskerisektor, herunder akvakultur.
- 3) Sektoren vedrørende forarbejdning og forædling af jordbrugsprodukter.
- 4) Sektoren vedrørende forarbejdning og forædling af fiskeriprodukter.
- 5) Den primære jordbrugssektor i kombination med sektoren vedrørende forarbejdning og forædling af jordbrugsprodukter (integrerede projekter).
- 6) Den primære fiskerisektor, herunder akvakultur, i kombination med sektoren vedrørende forarbejdning og forædling af fiskeriprodukter (integrerede projekter).

Følgende indsatsområder skal prioriteres:

- Nye produkter og produktionsprocesser
- Eksport
- Opbygning af innovationskompetence, herunder uddannelse af kvalificeret arbejdskraft
- Spisekvalitet, sporbarhed og kvalitetssikring
- Fødevarer- og ernæringsikkerhed
- Fødevaredokumentation
- Arbejdsmiljø
- Sikring af miljø, natur og ressourcegrundlag
- Økologi
- Dyrevelfærd
- Nonfood
- Anvendelsesorienteret forskning.

2.1.3. Temaer

Fødevareministeren har mulighed for inden for innovationslovens område at udmelde særlige temaer, således at aktiviteten under loven fokuseres og prioriteres til perspektivrige satsningsområder, hvor der løbende viser sig behov for en målrettet innovationsindsats i fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektoren.

Siden 2006 har der været udbudt temaer om ”Modning af teknologier”, ”Opbygning af innovationskompetence”, ”Dynamisk og bæredygtig husdyrproduktion” (3 gange) og ”Smagskvalitet og mangfoldighed i fødevarerproduktionen”.

2.1.4. Tilskudsmodtagere

Der kan under innovationslovens rammer efter ansøgning gives tilsagn om tilskud til ejere, forpagtere og brugere af jordbrugsbedrifter og registrerede erhvervsfiskerfartøjer, til grupper eller sammenslutninger af ejere, forpagtere og brugere af jordbrugsbedrifter eller til tilsvarende grupper eller sammenslutninger for så vidt angår erhvervsfiskerfartøjer, private virksomheder og brancheorganisationer og lignende, foreninger, selvejende institutioner samt offentlige og private forskningsinstitutioner.

Myndigheder og andre offentlige institutioner end offentlige forskningsinstitutioner kan ikke opnå tilskud under innovationsloven.

Både små og mellemstore virksomheder (SMV) og andre virksomheder (store virksomheder) samt private og offentlige forskningsinstitutioner kan opnå tilskud under innovationsloven. Nærmere om tilskudsbetingelser og tilskudssatser, se nedenfor.

Små og mellemstore virksomheder (SMV) defineres i overensstemmelse med EU's definitioner, det vil sige erhvervsvirksomheder, som beskæftiger under 250 personer, og som har enten en årsomsætning på maksimalt 50 mio. EUR (372,5 mio. kr.) eller en årlig samlet balance på maksimalt 43 mio. EUR (320,3 mio. kr.). Et eller flere selskaber, som ikke opfylder denne definition, må maksimalt eje 25 pct. af erhvervsvirksomheden, for at den kan defineres som en SMV. Små virksomheder defineres som erhvervsvirksomheder, som beskæftiger under 50 personer, og som har en årlig omsætning eller en samlet årlig balance på ikke over 10 mio. EUR (74,5 mio. kr.). Som mikrovirksomheder defineres erhvervsvirksomheder, som beskæftiger under 10 personer, og som har en årlig omsætning eller en samlet årlig balance på ikke over 2 mio. EUR (14,9 mio. kr.). Under innovationsloven sondres ikke mellem mikrovirksomheder og små virksomheder.

2.1.5. Tilskudsberettigede projekter

Til følgende projektyper kan der opnås tilskud under innovationsloven:

Udviklingsprojekter

Ved et udviklingsprojekt forstås et projekt, hvor projektaktiviteterne vedrører anvendelse af allerede kendt viden med henblik på at fremstille nye produkter, produktionsprocesser m.v. eller at forbedre sådanne, som eksisterer. Resultatet af udviklingsprojektet kan normalt kommercialiseres umiddelbart efter projektets afslutning.

Små virksomheder (inklusive mikrovirksomheder) og mellemstore virksomheder kan opnå tilskud til udviklingsprojekter uden at gå i projektsamarbejde med andre virksomheder eller forskningsinstitutioner (et enkeltmandsprojekt).

Store virksomheder kan kun opnå tilskud til et udviklingsprojekt, hvis virksomheden indgår i et projektsamarbejde med enten en mindre og mellemstor virksomhed eller med en forskningsinstitution.

Anvendelsesorienterede forskningsprojekter

Ved et anvendelsesorienteret forskningsprojekt forstås et projekt, hvor projektaktiviteterne vedrører erhvervelse af ny viden og indsigt – først og fremmest med sigte på bestemte praktiske mål og anvendelser. Resultatet af et anvendelsesorienteret forskningsprojekt kan ikke forventes at kunne kommercialiseres på kort sigt.

Anvendelsesorienterede forskningsprojekter skal gennemføres som samarbejdsprojekter med deltagelse af mindst en forskningsinstitution. Herudover skal enten en mindre eller en mellemstor virksomhed eller en stor virksomhed deltage.

Grundlagsskabende forskningsprojekter

Ved et grundlagsskabende forskningsprojekt forstås et projekt, hvor der erhverves ny viden og indsigt uden sigte på en specifik anvendelse med umiddelbar praksis for øje. Resultatet af et grundlagsskabende forskningsprojekt er normalt ikke kommercialiseringseget på kort eller mellemlang sigt.

Grundlagsskabende forskningsprojekter skal gennemføres som samarbejdsprojekter med mindst en forskningsinstitution som deltager. Herudover skal enten en mindre eller en mellemstor virksomhed eller en stor virksomhed deltage.

Udviklings- og forskningsprojekter som integrerede projekter.

For at skabe større sammenhæng mellem projekter vedrørende den primære jordbrugssektor kan sådanne projekter gennemføres i kombination med sektoren vedrørende forarbejdning og forædling af jordbrugsprodukter (integrerede projekter).

For at skabe større sammenhæng mellem den primære fiskerisektor, herunder akvakultur, kan sådanne projekter gennemføres i kombination med sektoren vedrørende forarbejdning og forædling af fiskeriprodukter (integrerede projekter).

Forprojekter

Ved et forprojekt forstås et projekt, hvor formålet er, at undersøge mulighederne for at formulere et senere udviklings- eller forskningsprojekt.

Videreføres resultaterne af et forprojekt ikke i et tilhørende udviklings- eller forskningsprojekt, betragtes projektaktiviteterne som et selvstændigt projekt i forbindelse med tilbagebetalingsreglerne.

Projekter vedrørende opbygning af innovationskompetence

Projekter vedrørende opbygning af virksomheders innovationskompetence gennemføres med henblik på, at der på baggrund af en forbedret innovationskompetence udvikles eller sker en fornyelse af produkter, produktionsprocesser eller markeder, som ellers ikke ville have fundet sted, eller først ville finde sted på et senere tidspunkt.

Projektaktiviteter, der vedrører opbygning af innovationskompetencer, fastlægges i forbindelse med Innovationsudvalgets behandling af projektansøgninger, der vedrører udviklings- og forskningsprojekter.

Projekter vedrørende testmarkedsføring

Tilskud til gennemførelse af testmarkedsføring på et begrænset marked ydes til små og mellemstore virksomheder, hvis en test er nødvendig for at opnå et projektresultat i forbindelse med gennemførelse af et udviklings- eller et forskningsprojekt.

Projekter vedrørende kollektive generiske kampagner

Tilskud til projekter vedrørende kampagner ydes alene til brancheorganisationer og lignede, hvis indsatsen har generel interesse for hele eller dele af den pågældende sektor eller branche, og hvor særlige samfundsmæssige hensyn gør sig gældende.

Økologiske projekter, der kan kommercialiseres

Vedrører et udviklings- eller forskningsprojekt økologisektoren, forelægges projektansøgningen Det Økologiske Fødevareråd til udtalelse, før Innovationsudvalget behandler ansøgningen. I henhold til økologiloven rådgiver Det Økologiske Fødevareråd fødevarerministeren i spørgsmål vedrørende økologi, jf. lovbekendtgørelse nr. 196 af 12. marts 2009, § 4, stk. 2.

Fremme af særlige økologiske projekter (informationsprojekter)

Tilskud kan ydes til projekter, der vedrører informationsvirksomhed, udarbejdelse af undervisnings- og informationsmateriale, undervisning, kursusafholdelse, markforsøg, græsrodsforskning og andre ikke kommercielle foranstaltninger, som er af særlig betydning for udvikling af økologisk jordbrugsproduktion, herunder nonfood. Projektansøgninger forelægges Det Økologiske Fødevareråd til udtalelse, forinden Fødevarerhverv træffer sin afgørelse. I henhold til økologiloven rådgiver Det Økologiske Fødevareråd fødevarerministeren i spørgsmål vedrørende økologi, jf. lovbekendtgørelse nr. 196 af 12. marts 2009, § 4, stk. 2.

Særlige innovationsprojekter

Det er i et vist omfang muligt at yde tilskud til projekter vedrørende SMV'ers udgifter til løn til lån af kvalificeret personale og køb af innovationsrådgivning. Endvidere kan der ydes tilskud til alle typer af virksomheder og forskningsinstitutioner, der etablerer et innovationsnetværk eller -klynge med henblik på udveksling af viden og erfaring om konkrete innovative forhold vedrørende fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektoren.

2.1.6. Tilskudssatser m.v.

Tilskud ydes som en procentdel af de meromkostninger, der er forbundet med projektets gennemførelse (udgifter til løn, ekstern bistand, indkøb af materialer og nødvendigt udstyr og lignende). Hvis meromkostningerne vedrører indkøb af nødvendigt udstyr, fastsættes en scrapværdi, som modregnes ved opgørelsen af meromkostningerne.

Tilskudssatserne er forskellige afhængigt af projekttype og størrelsen af deltagende virksomheder.

Tilskudssatser vedrørende testmarkedsføringsaktiviteter og aktiviteter vedrørende opbygning af innovationskompetence følger de tilskudssatser, der er gældende for de virksomheder eller forskningsinstitutioner, der gennemfører det egentlige projekt, som de omhandlede aktiviteter er knyttet til.

Tilskudssatserne, der er fastsat i overensstemmelse med bl.a. EU's statsstøtteregele, er følgende:

Små og mellemstore virksomheder

Små og mellemstore virksomheder, der gennemfører et projekt som et enkeltmandsprojekt, kan i tilskud opnå maksimalt henholdsvis 45 pct. og 35 pct. af de meromkostninger, der er forbundet med gennemførelse af projektet.

Gennemføres projektet som et samarbejdsprojekt, hvori deltager store virksomheder og/eller forskningsinstitutioner, kan små virksomheder i tilskud opnå maksimalt 60 pct. og mellemstore virksomheder maksimalt 50 pct. af de meromkostninger, der for virksomheden er forbundet med gennemførelse af projektet.

Store virksomheder

Store virksomheder kan alene opnå tilskud, hvis virksomheden indgår i et samarbejde med enten en mindre eller mellemstor virksomhed eller en forskningsinstitution. Tilskudssatsen er fastsat til maksimalt 40 pct. af de meromkostninger, der for virksomheden er forbundet med gennemførelse af projektet.

Forskningsinstitutioner (dvs. offentlige og private forskningsinstitutioner)

Forskningsinstitutioner kan alene opnå tilskud, hvis institutionen samarbejder med en virksomhed. Hvis projektet vedrører anvendelsesorienteret forskning er den maksimale tilskudssats 65 pct. og for grundlagsskabende forskningsprojekter 90 pct. af de meromkostninger, der for forskningsinstitutionen er forbundet med gennemførelse af projektet.

Projekter vedrørende kollektive generiske kampagner

Brancheorganisationer og lignende kan maksimalt opnå 50 pct. i tilskud under innovationsloven til dækning af de meromkostninger, der er forbundet med gennemførelsen af kampagnen.

Projekterne kan medfinansieres med andre offentlige midler udover med midler fra innovationsloven, hvis det samlede offentlige tilskud ikke overstiger det maksimale tilskud.

Medfinansiering med andre offentlige midler

I et vist omfang kan projekter under innovationsloven medfinansieres med andre offentlige midler, udover med midler under innovationsloven, med op til og med 95 pct. af meromkostningerne under forudsætning af, at projektet vedrører produkter (landbrugs- og fiskeriprodukter), der er opstillet i EF-traktatens bilag I. Desuden kræves bl.a., at projektets formål offentliggøres før projektet påbegyndes, samt at projektets resultater skal være tilgængelige på internettet i mindst fem år.

Midler fra en EU-ordning, som forudsætter national medfinansiering, kan på samme måde indgå i projektets finansiering, hvis det samlede offentlige tilskud ikke overstiger det maksimale tilskud efter den pågældende ordning.

Projekter vedrørende fremme af særlige økologiske projekter

Tilskudssatsen kan udgøre mere end 50 pct. af meromkostningerne. Tilskudssatsen vedrørende anvendelse af økologiske fødevarer i institutioner kan maksimalt udgøre 50 pct.

Særlige innovationsprojekter

Tilskud til små og mellemstore virksomheder, henholdsvis til dækning af udgifter til lån af kvalificeret personale eller køb af innovationsrådgivning kan ydes over en periode på 12 måneder, og der kan maksimalt opnås tilskud til 200 løntimer. Til projektaktiviteter, der vedrører etablering af innovationsnetværker og –klynger, ydes maksimalt tilskud på 30 pct. af meromkostningerne, der ikke overstiger 200.000 kr.

2.2. Forskningsprogrammerne

Fødevarerministeriets tilskudsbevilling til forskningsaktiviteter er bevillingsstyret.

Formålet med bevillingerne er at bidrage til at sikre gode rammebetingelser til gavn for fødevarer-, jordbrugs- og fiskerierhvervene og for samfundet som helhed gennem forskning, udvikling og formidling. Målet er sunde, sikre og velsmagende kvalitetsfødevarer til forbrugerne, en udviklingsorienteret og konkurrencedygtig produktion samt en videnbaseret myndighedsbetjening. Bevillingerne skal samtidig understøtte, at udviklingen i fødevarersektoren sker under hensyntagen til bæredygtig udnyttelse og forvaltning af ressourcegrundlaget, idet der lægges vægt på kvalitet, fødevarsikkerhed, plante- og dyresundhed samt arbejdsmiljø.

Fødevarerministeren har nedsat Det Rådgivende Udvalg for Fødevarerforskning (RUFF). Udvalget rådgiver blandt andet ministeren om den strategiske forskningsplanlægning og behovet for iværksættelse af nye satsninger på fødevarerforskningsområdet af betydning for udviklingen af dansk samfunds- og erhvervsliv.

RUFF har 19 medlemmer, der er udnævnt for en periode af 4 år. Sammensætningen af udvalget fremgår af 'Vedtægt for Det Rådgivende Udvalg for Fødevarerforskning'. Vedtægten er tilgængelig på FødevarerErhvervs hjemmeside, jf. www.ferv.fvm.dk.

Tilskudsbevillingen udmøntes årligt i forskningsprogrammer efter indstilling fra RUFF til forsknings- og udviklingsaktiviteter ved offentlige og private forskningsinstitutioner. Tilskudsbevillingen anvendes endvidere blandt andet til fremme af dansk deltagelse i international forskningskoordinering.

tion og –samarbejde på fødevareområdet, f.eks. Danmarks deltagelse i European Research Area Net (ERA-Net).

Tilskud ydes efter retningslinier fastsat i vejledninger udarbejdet af FødevareErhverv. Tilskudsbevillingen ydes som offentlige programmidler i henhold til reglerne i budgetvejledningen om tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed.

Tilskudsbevillingen følger reglerne i Forskningsrådgivningslovens § 18, stk. 2, hvorefter Det Strategiske Forskningsråd inden de enkelte ministres uddeling af statslige forskningsbevillinger, der ikke er basisbevillinger knyttet til en bestemt institution eller bevillinger til forskningsbaseret myndighedsbetjening, skal godkende uddelingsproceduren og foretage en forskningsfaglig vurdering af indkomne ansøgninger. På baggrund heraf uddeler de enkelte ministre midlerne blandt de ansøgere, som rådet har fundet støtteværdige.

Med henblik på tidsmæssig koordinering af opslag, orientering om kommende opslag af forskningsprogrammer og erfaringsudveksling om deltagelse i EU-arbejdet afholdes regelmæssige møder mellem repræsentanter fra Det Strategiske Forskningsråd og RUFF.

3. Lovforslagets indhold

3.1. GUDP og hovedudfordringer m.v.

Lovforslagets formål er at bidrage til en konkurrence- og bæredygtig fødevare- og nonfoodproduktion. Programmet skal således bidrage til udvikling af erhvervspotentialer, vækst, beskæftigelse og arbejdsmiljø samtidig med, at et højt niveau sikres inden for følgende områder: Klima-, miljø- og naturbeskyttelse, dyrevelfærd, fødevarerikkerhed og sundhed samt medvirke til videreudvikling af en markedsdrevet økologisk sektor.

Loven skal desuden bidrage til at skabe en sammenhængende organisering af forsknings- og innovationsindsatsen på fødevare-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet og fremme en sammenhængende indsats for forskning, udvikling og demonstration af viden og teknologier i forhold til de samfundsmæssige hovedudfordringer og potentialer inden for de nævnte områder. Dette sker ved, at der etableres et Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) under fødevareministerens ressorttilsyn.

Ifølge lovforslaget skal GUDP samle og udbygge de eksisterende kompetencer i henholdsvis Innovationsudvalget og Det Rådgivende Udvalg for Fødevareforskning i en bestyrelse, der udpeges af fødevareministeren. Det foreslås, at bestyrelsen tillægges afgørelseskompetence vedrørende samtlige typer af projektansøgninger under GUDP.

Ved ændringen af innovationsloven i 2008 blev Det Rådgivende Udvalg for Det Primære Jordbrug og Innovationsudvalget lagt sammen til ét udvalg (Innovationsudvalget), der fik tillagt afgørelseskompetence. Ved lovændringen blev det nye innovationsudvalgs kompetenceområde udvidet til at omfatte samtlige typer af projektansøgninger, hvortil der kan opnås tilskud under innovationsloven. Det forekommer derfor at være en nærliggende og rigtig idé, at bestyrelsen for GUDP, der erstatter Innovationsudvalget og Det Rådgivende Udvalg for Fødevareforskning, får tillagt afgørelseskompetence vedrørende samtlige typer af projektansøgninger. Ifølge forslaget får bestyrelsen for GUDP dermed samme retlige status som Innovationsudvalget.

Lovforslaget indebærer, at forsknings- og innovationsindsatsen under GUDP bl.a. fokuserer på følgende hovedudfordringer for erhvervene:

1. En mere bæredygtig planteproduktion, således at en mere optimal udnyttelse af jorden sker på bæredygtige vilkår, dvs. under hensyntagen til miljø, natur og klima.

Det vil være en udfordring løbende at optimere udnyttelsen af jorden under hensyntagen til miljø, natur og klima. I forbindelse med Grøn Vækst iværksættes en række tiltag, som vil påvirke vilkårene for en mere bæredygtig planteproduktion, herunder f.eks. udtagning af landbrugsjord, reduktion af kvælstofanvendelsen, reduktion af pesticidanvendelsen og begrænsning af drivhusgasserne. Der vil således i stigende grad være behov for ny teknologi, herunder sprøjteteknologi, nye afgrøder og ressourceeffektive dyrkningsmetoder, der bl.a. sikrer øget kulstofbinding i jorden, reducerer udvaskningen af næringsstoffer, og som optimerer og begrænser pesticidanvendelsen samt frembringer højkvalitetsafgrøder til foder, videreforarbejdning og konsum. I forbindelse hermed er der også behov for at udforske nytteværdien af bioteknologi og GMO, som potentielt kan bidrage til, at der udvikles afgrøder med bedre næringsstofsammensætning og –udnyttelse m.v.

2. En mere bæredygtig husdyrproduktion med bedre dyrevelfærd, herunder ny viden om fodring, samt udvikling af nye staldanlæg og renseteknologier, som begrænser husdyrproduktionens emission af ammoniak, lugt og klimagasser m.v.

Konkurrenceevnen for den animalske produktion skal fastholdes samtidig med, at der tages nye hensyn til klima, miljø, natur og dyrevelfærd, vil der fremover være behov for udvikling af ny teknologi, herunder staldanlæg og renseteknologier, nye produktionsmetoder m.v. som begrænser husdyrproduktionens emission af ammoniak, lugt, klimagasser m.v. samt begrænser udskillelsen af næringsstoffer med husdyrgødningen. Med det samtidig af fødevarerministeren fremsatte forslag til ændring af lov om landbrugsejendomme gives der via moderniseringen mulighed for større og jordløse husdyrbrug, hvilket bl.a. giver yderligere udfordringer i forhold til håndtering af ammoniak og metan, f.eks. i et lukket system med nul-emissions staldanlæg. I den forbindelse vil det ligeledes være centralt, at omkostningerne ved gylleseparation reduceres ved brug af nye teknologier. Husdyrproducenterne står desuden over for stigende krav til dyrevelfærd, bl.a. med ikrafttrædelse af nye mere restriktive regler fra 2013 i forhold til staldindretning m.v.

3. En mere CO₂-neutral energiproduktion i landbruget, der bidrager til at sikre, at en større andel af dansk husdyrgødning og anden biomasse anvendes til energiproduktion.

Det er en udfordring af sikre, at en større andel af dansk husdyrgødning og anden biomasse bioforgasses og/eller forbrændes, at restprodukterne fra forbrænding og forgasning udnyttes ressourceeffektivt, samt at ekstensiverede landbrugsarealer eksempelvis udnyttes til dyrkning af energiafgrøder. Der er behov for udvikling af omkostnings- og miljøeffektive teknologier, der kan forbedre processerne i forbrænding og forgasning og sikre en god sammenhæng med produktionsprocesserne på husdyrbrugene.

4. En mere markedsdrevet økologisk produktion, som i endnu højere grad bidrager til løsning af aktuelle samfundsudfordringer vedrørende klima, miljø, natur og dyrevelfærd, samtidig med at produktiviteten styrkes.

Økologi er en driftsform, som, grundet de restriktioner produktionsformen er underlagt, har et selvstændigt behov for en forsknings- og innovationsindsats. Der er bl.a. brug for teknologiudvikling

inden for robotter, sensorer og biogas samt udvikling af driftsledelse og forædling af sorter og husdyrracer, som er særligt velegnede til økologisk produktion. Økologien kan desuden udvikles, så den i endnu højere grad bidrager til løsning af aktuelle samfundsudfordringer vedrørende klima, miljø, natur og dyrevelfærd. Samtidig skal produktiviteten og konkurrenceevnen øges, samtidigt med at de særlige krav til den økologiske produktion overholdes.

5. En højere produktivitetstilvækst og øget værdiskabelse, så forbrugerkrav om kvalitet, fødevarsikkerhed, sundhed, ernæring, smag og individuelle oplevelser imødekommes, samtidig med at konkurrenceevnen styrkes.

Det er en udfordring at fastholde og styrke fødevarer virksomhedernes produktivitet og værdiskabelse. Der er således bl.a. behov for fortsat forskning og innovation i omkostningsreducerende foranstaltninger som f.eks. automatisering, integration af informations- og kommunikationsteknologi i procesudstyr m.v. Erhvervet har i dag kun begrænset fokus på proces- og organisatorisk innovation. De danske virksomheder mødes desuden af øget konkurrence på de globale markeder, herunder på andre parametre end pris og traditionelle faktorer som ensartethed, mængde og fødevarsikkerhed. Danske fødevarer skal samtidig imødekomme forbrugerkrav om kvalitet, fødevarsikkerhed, sundhed, ernæring, smag og individuelle oplevelser. Der er derfor behov for at udvikle nye produkter og produktgenskaber, der i højere grad kan markedsføres og brandes på særlige kvalitetsparametre.

6. Et mere bæredygtigt fiskeri og en bæredygtig akvakulturproduktion, hvor en vedvarende udnyttelse af fiskebestandene optimeres, og påvirkning af miljøet minimeres.

Havets økosystemer påvirkes af fiskeri og andre samfundsskabte og naturlige påvirkninger, herunder klimaændringer. Den biologiske produktion i havet omkring Danmark forsyner det danske samfund med en lang række økonomiske, sociale og kulturelle goder af vital betydning for udkantsområder. Forståelse af processerne for produktionen i fiskebestandene samt forbedret monitoring af variationen i bestandene og fiskerierne er nødvendige forudsætninger for en optimal økonomisk og miljømæssig udnyttelse af de biologiske ressourcer. For at opnå dette kræves tillige udvikling i fangstteknologi og arealbaseret forvaltning, som kombinerer hensynene til de forskellige erhvervs- og samfundsmæssige interesser.

Danmark har som en af EU's førende fiskerinationer et ansvar for at udvikle EU's og FN's målsætninger om en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer; en udnyttelse, som bevarer eller genopretter havøkosystemernes biodiversitet, struktur og funktion. Samtidigt skal fiskeriet udvikles til et økonomisk og miljømæssig bæredygtigt erhverv, der gennem en optimal udnyttelse af det marine produktionspotentiale skal bidrage til at nedsætte EU's betydelige importoverskud af fiskevarer.

Det er afgørende, at forskningen i de ovennævnte områder ikke alene udreder sammenhænge og problemer, der påkalder sig løsning, men at den fortrinsvis målrettes løsninger af de mange problemstillinger, der indtil nu er påvist.

Der vil således være behov for anvendelsesorienteret forskning i f.eks. fiskebestandenes produktionssevne, nye redskaber, sammenhænge mellem fiskeri og miljøpåvirkninger, dokumentations- og sporbarhedssystemer, forarbejdningsprocesser samt de biologiske og økonomiske effekter af forskellige forvaltningsstrategier.

Det indgår i regeringsgrundlaget, at Danmark skal fremsætte forslag til en Ny Fiskeripolitik i EU, der kan fremme disse mål, og Fødevareministeriet fremlagde med henblik herpå en rapport om en ny europæisk fiskeripolitik i efteråret 2008.

Der er desuden et stort behov for at styrke den danske akvakulturproduktion for at dække et stigende behov for råvarer og samtidig reducere forarbejdningsindustriens afhængighed af importerede råvarer. Der er både potentiale og teknologi til en forøget akvakulturproduktion, og i den danske handlingsplan for fiskeri og akvakultur er der lagt op til en tredobling af produktionsværdien. Dette skal ske samtidig med, at miljøbelastningen reduceres betydeligt – på længere sigt gennem en afkobling af produktionen fra miljøbelastningen. Der er behov for fortsat støtte til erhvervet til bl.a. ny teknologi og nye anlæg med fokus på omkostnings- og miljøeffektivitet, idet det gælder om at maksimere værdien af akvakulturproduktionen – bl.a. ved at reducere miljøbelastningen og derved åbne mulighed for at opnå merværdi for produkterne.

3.2. Strategi, handlingsplan og indkaldelse af projektansøgninger (temaer)

Bestyrelsen for GUDP udarbejder ifølge forslaget forslag til en overordnet strategi vedrørende udfordringer og udnyttelse af potentialer inden for hovedudfordringerne samt forslag til handlingsplan. Bestyrelsen kan i strategien identificere nye hovedudfordringer for erhvervene. I handlingsplanen fastlægges kvantitative effektmål inden for konkrete indsatsområder inden for de fastlagte hovedudfordringer.

Bestyrelsen indhenter inden udarbejdelse af forslag til en overordnet strategi og handlingsplan rådgivning fra en bred kreds af landbrugs-, gartneri-, fiskeri-, akvakultur- og den øvrige fødevare- og miljøsektors interessenter og myndigheder. Handlingsplanen danner grundlag for indkaldelser af ansøgninger om tilskud. Fødevareministeren godkender den overordnede strategi og handlingsplan, herunder eventuelle nye hovedudfordringer.

Bestyrelsen vil herudover efter anmodning skulle rådgive ministeren om relevante initiativer og barrierer for implementering af ny viden og konkurrencedygtig teknologi inden for fødevare-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet inden for lovens formål.

Endvidere vil bestyrelsen og dens kompetencer blive udnyttet til rådgivning i forbindelse med EU-ordninger, der har fokus på aktiviteter vedrørende innovation, udvikling, demonstration og forskning.

3.3. Tilskudskriterier m.v.

Ved prioriteringen af projektansøgninger vil bestyrelsen udover handlingsplanen og indenfor give bevillinger tage udgangspunkt i generelle kriterier, hvori der udover lovens formål lægges vægt på projekternes nyhedsværdi, faglige kvalitet, effekt, relevans, samfunds- og erhvervsmæssige hensyn samt organisatoriske forhold.

Derudover fastsætter ministeren regler for så vidt angår betingelser og vilkår for tildeling af tilskud, om størrelsen af tilskud og om afgivelse af tilsagn om tilskud. Reglerne vil, i det omfang tilskudsaktiviteterne er udtryk for statsstøtte, følge EU's statsstøtteregler, således at tilskudsgivningen sker i fuld overensstemmelse med EU-retten.

Der henvises til afsnit 2 om *gældende ret (innovationsloven)* vedrørende de nugældende definitioner af tilskudskriterier m.v. Tilskudskriterierne forventes således som udgangspunkt at blive de samme kriterier, som for tiden er gældende for innovationsloven og regler udstedt i medfør heraf.

Det er således hensigten at fastsætte regler om tilskudsbetingelser, herunder projekttyper, tilskudssatser og medfinansieringsmuligheder tilsvarende de regler, der er fastsat i henhold til innovationsloven i det omfang, der er sammenfald mellem innovationslovens formål og formål og hovedudfordringer under GUDP.

3.3.1. Tilskudsmodtagere

Der kan ifølge forslaget efter ansøgning gives tilsagn om tilskud til ejere, forpagtere og brugere af jordbrugsbedrifter og dansk registrerede erhvervsfiskerfartøjer, til grupper eller sammenslutninger af ejere, forpagtere og brugere af jordbrugsbedrifter eller til tilsvarende grupper eller sammenslutninger for så vidt angår dansk registrerede erhvervsfiskefartøjer, private virksomheder og brancheorganisationer og lignende, foreninger, selvejende institutioner samt offentlige og private forskningsinstitutioner.

3.3.2. Tilskudsberettigede projekter

Efter forslaget kan der opnås tilskud til følgende projekttyper:

- 1) Udviklingsprojekter.
- 2) Forskningsprojekter.
- 3) Udviklings- og forskningsprojekter som integrerede projekter.
- 4) Forprojekter.
- 5) Projekter vedrørende opbygning af innovationskompetence.
- 6) Projekter vedrørende testmarkedsføring.
- 7) Projekter vedrørende kollektive generiske kampagner.
- 8) Økologiske projekter, der kan kommerialiseres.
- 9) Særlige innovationsprojekter.
- 10) Projekter, der fremmer særlige økologiske indsatser.
- 11) Demonstrationsprojekter, herunder særlige informationsprojekter vedrørende økologi.

Under hensyn til, at demonstrationsprojekter som foreslået, jf. lovforslagets § 2, stk. 2, ikke har været omfattet af innovationsloven, defineres et demonstrationsprojekt under nærværende lovforslag som følger: Ved et demonstrationsprojekt forstås i denne lov aktiviteter, hvis primære formål er at formidle og sprede videnskabelig viden og praksis vedrørende anvendelsen af bl.a. resultater af et forsknings- og/eller udviklingsprojekt vedrørende nye produkter, processer og teknologier inden for fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet.

3.3.3. Tilskudssatser m.v.

Ministeren fastsætter ifølge forslaget regler om tilskudssatser og -betingelser for opnåelse af tilskud under loven. Tilskudssatser og -betingelser, der fastsættes i overensstemmelse med bl.a. EU's statsstøtteregler, vil blive fastlagt nærmere på grundlag af følgende:

Tilskud ydes som en procentdel af de meromkostninger, der er forbundet med projektets gennemførelse (udgifter til løn, ekstern bistand, indkøb af materialer og nødvendigt udstyr og lignende). Hvis meromkostningerne vedrører indkøb af nødvendigt udstyr, fastsættes en scrapværdi, som modregnes ved opgørelsen af meromkostningerne.

1) Udviklingsprojekter

Virksomheder kan alene opnå tilskud til gennemførelse af udviklingsprojektaktiviteter. Tilskudssatsen er forskellig afhængig af virksomhedens størrelse samt af, om projektet gennemføres som et enkeltmandsprojekt eller som et projektsamarbejde mellem flere virksomheder eller med deltagelse af en eller flere forskningsinstitutioner.

2) Små og mellemstore virksomheder

Små og mellemstore virksomheder, der gennemfører et udviklingsprojekt som et enkeltmandsprojekt, kan i tilskud opnå maksimalt henholdsvis 45 pct. og 35 pct. af de meromkostninger, der for virksomheden er forbundet med gennemførelse af projektet.

Gennemføres projektet som et projektsamarbejde, hvori deltager store virksomheder og/eller forskningsinstitutioner, kan små virksomheder i tilskud opnå maksimalt 60 pct. og mellemstore virksomheder maksimalt 50 pct. af de meromkostninger, der for virksomheden er forbundet med gennemførelse af projektet.

3) Store virksomheder

Store virksomheder kan opnå tilskud til et udviklingsprojekt, hvis virksomheden indgår i et projektsamarbejde med enten en mindre eller mellemstor virksomhed eller en forskningsinstitution. Tilskudssatsen er fastsat til maksimalt 40 pct. af de meromkostninger, der for virksomheden er forbundet med gennemførelse af projektet.

Virksomheder kan alene opnå tilskud svarende til den maksimale tilskudssats, der er gældende for gennemførelse af udviklingsprojektaktiviteter.

4) Forskningsprojekter - forskningsinstitutioner (dvs. offentlige og private forskningsinstitutioner)

Forskning, der gennemføres med tilskud under loven, skal forberede eller understøtte gennemførelse af et udviklings- eller demonstrationsprojekt under loven.

Forskning kan vedrøre grundlagsskabende eller anvendelsesorienterede forskningsaktiviteter.

Under loven kan alene forskningsinstitutioner opnå tilskud til gennemførelse af forskningsprojekter. Tilskud til forskningsprojekter kan maksimalt andrage 100 pct. af de meromkostninger (inkl. overhead), der for forskningsinstitutionen er forbundet med at gennemføre det pågældende forskningsprojekt. Virksomheder, der deltager i samarbejder om forskningsprojekter, kan alene opnå tilskud, der er gældende for virksomheders gennemførelse af udviklingsaktiviteter.

5) Projekter vedrørende kollektive generiske kampagner

Brancheorganisationer og lignende kan maksimalt opnå 50 pct. i tilskud under loven til dækning af de meromkostninger, der er forbundet med gennemførelsen af kampagnen.

6) Særlige innovationsprojekter

Ministeren fastsætter regler om tilskudsbetingelser og tilskuddets størrelse vedrørende dels tilskud til små og mellemstore virksomheders udgifter til løn til lån af kvalificeret personale og køb af innovationsrådgivning, dels tilskud til innovationsnetværk eller -klynger.

7) Testmarkedsføring og tilskud til opbygning af innovationskompetence

Tilskudssatser vedrørende testmarkedsføringsaktiviteter og aktiviteter vedrørende opbygning af innovationskompetence følger de tilskudssatser, der er gældende for de virksomheder eller forskningsinstitutioner, der gennemfører det egentlige projekt, som de omhandlede aktiviteter er knyttet til.

8) Projekter vedrørende fremme af særlige økologiske indsatser

Tilskud kan udgøre mere end 50 pct. af omkostningerne, der er forbundet med gennemførelse af projektet, hvis særlige grunde taler derfor, og projektet skønnes at være af offentlig interesse. Projekternes resultater vil blive krævet offentliggjort, så snart de foreligger. Tilskud til projekter, der vedrører anvendelse af økologiske fødevarer i institutioner, kan ikke overstige 50 pct. af omkostningerne, der er forbundet med gennemførelse af projektet.

3.3.4. Demonstrationsprojekter

Det er hensigten, at der vil blive fastsat en tilskudssats på maksimalt 70 pct. af de støtteberettigede meromkostninger.

3.3.5. Medfinansiering med andre offentlige midler, herunder fra landbrugets fonde

Projekterne kan medfinansieres med andre offentlige midler end med midler under loven, hvis det samlede offentlige tilskud ikke overstiger det maksimale tilskud, der i de pågældende tilfælde kan ydes under loven.

Medfinansiering med andre offentlige midler kan i særlige tilfælde foretages med andre offentlige midler end med midler under loven med op til og med 95 pct. af meromkostningerne under forudsætning af, at projektet vedrører produkter (landbrugs- og fiskeriprodukter), der er opstillet i EF-traktatens bilag I. Desuden kræves bl.a., at projektets formål offentliggøres, før projektet påbegyndes, samt at projektets resultater er tilgængelige på internettet i mindst fem år.

Projekter vedrørende kollektive generiske kampagner samt demonstrationsprojekter kan medfinansieres med andre offentlige midler end med midler under loven med op til og med 100 pct.

Midler fra en EU-ordning, som forudsætter national medfinansiering, kan på samme måde indgå i projektets finansiering, hvis det samlede offentlige tilskud ikke overstiger det maksimale tilskud efter den pågældende ordning.

3.3.6. Internationalt samarbejde

Det internationale samarbejde for forskning, udvikling, demonstration og innovation går i retning af stadig mere forpligtende samarbejder, hvor de nationale deltagere bidrager med midler til fælles puljer og i den forbindelse overfører bevillings- og beslutningskompetencen for sådanne midler til et internationalt forum. Et eksempel herpå er de under EU's 6. rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling iværksatte initiativer, European Research Area Net (ERA-Net), der videreføres

under 7. rammeprogram. Der arbejdes fremadrettet på en samfinansieringsmodel, der vil indebære national afgivelse af bevillings- og beslutningskompetence. Med lovforslaget foreslås etablering af et grundlag for, at Danmark får mulighed for et hensigtsmæssigt internationalt engagement på føde- vare-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet.

3.3.7. Tilbagebetaling, klage og straf

Lovforslaget indeholder desuden bestemmelser om bortfald og tilbagebetaling af tilskud, om adgangen til klage og om straf i forbindelse med overtrædelser.

Tilskud kan f.eks. bortfalde, hvis tilskudsmodtager har givet urigtige eller vildledende oplysninger, som har haft betydning for afgørelsen om tildeling af tilskud. Fødevarerministeren kan fastsætte nærmere regler om, at tilskud i et nærmere bestemt omfang skal tilbagebetales i tilfælde, hvor tilskudsmodtager på baggrund af projekttilskuddet har opnået en kommerciel indtjening.

Der foreslås fastsat bestemmelse om at klage begrænses til retlige spørgsmål i forbindelse med afgørelser truffet af bestyrelsen. Klager kan f.eks. vedrøre inhabilitet, overholdelse af ansøgningsfrister og vurdering af force majeure.

Der vil være risiko for bødestraf, hvis ansøger om tilskud f.eks. afgiver urigtige oplysninger af betydning for vurderingen af ansøgningen, eller hvis en tilskudsmodtager anvender tilskud i strid med vilkår fastsat for tilskuddets anvendelse.

4. Lovforslagets økonomiske konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har i sig selv ingen økonomiske konsekvenser for staten. Tilsagnsrammen for GUDP fastsættes på de årlige finanslove.

Fødevarerministeriets eksisterende bevillinger til forskning og innovation (§ 24.23.17.10 og § 24.33.02.10) på i alt 194 mio. kr. i 2010 og 174 mio. kr. årligt herefter sammenlægges og udgør grundlaget for GUDP. Desuden vil relevante dele af Miljøministeriets indsats for fremme af miljøeffektiv teknologi kunne indgå i GUDP.

Det forventes, at der kan tilvejebringes yderligere midler til GUDP i forbindelse med udmøntning af Globaliseringspuljen i efteråret 2009.

Lovforslaget medfører ingen økonomiske omkostninger for kommuner og regioner.

5. Lovforslagets administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget indebærer en betydelig omlægning af forsknings- og innovationsindsatsen på Fødevarerministeriets område, således at indsatsen bliver mere sammenhængende og fokuseret i forhold til en række hovedudfordringer for erhvervene. Forslaget til model for administration af GUDP, hvor bl.a. bestyrelsen, den overordnede strategi, handlingsplanen og fastlæggelse af indsatsområder er væsentlige elementer, vil formentlig medføre større og fagligt set mere komplekse projektansøgninger, hvilket medfører en mere ressourcekrævende sagsbehandling.

Dertil kommer andre arbejdsopgaver i forbindelse med lovens administration, herunder sekretariatsbetjening af bestyrelsen og af partnerskabet Grøn Fødevarerproduktion, øgede krav til koordinati on samt gennemførelse af evalueringer og effektvurderinger, hvilket vil kræve øgede ressourcer. Samtidig indebærer forslaget, at Innovationsudvalget og Det Rådgivende Udvalg for Fødevarer-

forskning (RUFF) nedlægges, hvilket vil medføre sparede ressourcer til sekretariatsbetjening af disse, der omprioriteres til delvis finansiering af administrationen af GUDP.

De samlede administrative omkostninger vil blive finansieret ved anvendelse af eksisterende ressourcer i FødevarerErhverv anvendt på området samt i fornødent omfang ved overførsel fra den på de årlige finanslove fastsatte bevilling til GUDP til § 24.21.02.10 med indtil 3 pct. Det bemærkes, at der allerede eksisterer tilsvarende overførselsadgange på § 24.23.17.10 og § 24.33.02.10.

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for kommuner og regioner.

6. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget vurderes overordnet set at have positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Fokuseringen af forsknings- og innovationsindsatsen i forhold til de væsentligste hovedudfordringer for erhvervene og de nye tilskudsmuligheder forventes at øge incitamentet til at igangsætte forsknings- udviklings- og demonstrationsprojekter til gavn for både de deltagende tilskudsmodtagere (projektdeltagere) og for hele samfundet. Forsknings-, udviklings- og demonstrationsaktiviteterne vil fremme beskæftigelse og eksport i fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakultursektoren og tilknyttede erhverv, idet der både på hjemmemarkedet og på eksportmarkederne i stigende grad lægges vægt på udvikling inden for de områder, der bliver omfattet af loven.

Forslaget har ingen direkte administrative konsekvenser for erhvervslivet. Det bemærkes dog, at der lægges op til en stigende privat medfinansiering af indsatsen under GUDP, jo tættere projekterne kommer på demonstration og dermed praktisk og kommerciel anvendelse.

Forslaget har været sendt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering (CKR) med henblik på vurdering af, om forslaget skal forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel. CKR vurderer, at forslaget

Den videre behandling af forslaget og udmøntning i ny bekendtgørelse m.v. vil løbende blive drøftet i relevante erhvervs- og forskningsfora, ligesom der vil blive informeret herom over for de nuværende udvalg, der er nedsat på forsknings- og innovationsområdet, samt i Det Økologiske Fødevareråd. Disse udvalg har en bred repræsentation og vil kunne sikre en løbende dialog med de centrale aktører, som GUDP angår.

Fødevarerministeriet vil løbende via www.fvm.dk og www.ferv.fvm.dk informere om, hvordan loven bliver gennemført i praksis. Fødevarerministeriet forventer – når den endelige udmøntning af loven ligger fast i form af en bekendtgørelse med tilhørende vejledningsmateriale, regler for bestyrelsens forretningsgange i form af en forretningsorden, regnskabsførelse og revisionsbestemmelser, retningslinier for bestyrelsens indkaldelse af projektansøgninger, ansøgningsformularer m.m. – at gennemføre en særlig informationsindsats om de nye tilskudsmuligheder under loven. Informationsindsatsen vil blive målrettet offentlige virksomheder, private virksomheder og forskningsinstitutioner, der med loven opnår nye muligheder for at fremme deres forsknings- og innovationsindsats.

7. Lovforslagets administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne, idet loven retter sig mod erhvervsdrivende tilskudsmodtagere og andre professionelle projektdeltagere med en erhvervsmæssig eller faglig tilknytning, f.eks. forskningsinstitutioner, interesseorganisationer, erhvervsnetværker m.v.

8. Lovforslagets miljømæssige konsekvenser

Da loven bl.a. skal bidrage til at fremme udviklingen af ny bæredygtig teknologi, forventes den at få positive miljømæssige konsekvenser.

9. Lovforslagets forhold til EU-retten

Loven vil blive notificeret i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler.

10. Lovovervågning

Forslaget til lov foreslås omfattet af lovovervågning. Det er som led heri bl.a. hensigten efter en 3-årig periode at udarbejde en rapport, der vil blive udsendt i høring hos de myndigheder og organisationer, der er hørt i forbindelse med lovens udarbejdelse. Rapporten vil blive fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Lovforslaget har været i høring hos:

Agrotech, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Beskæftigelsesministeriet, Bioneer, Danmarks Fiskeindustri- og Eksportforening, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Pelagiske Producentorganisation, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Akvakultur, Dansk Gartneri, Dansk Erhverv, Dansk Åleproducentforening, Danske Fiskeres Producentorganisation, Danske Regioner, Det Økologiske Fødevareråd, DHI, DI, DI Fødevarer, Fagligt Fælles Forbund, Finansministeriet, Forbrugerrådet, Force Technology, Foreningen af Danmarks Fiskemel- og Fiskeolieindustri, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen af Registrerede Revisorer, Håndværksrådet, Indenrigs- og Socialministeriet, Justitsministeriet, Klima- og Energiministeriet, Kommunernes Landsforening, Københavns Universitet, Konsumfiskeindustriens Arbejdsgiverforening, Landbrug & Fødevarer, Landsorganisationen af Danmarks Detailfiskehandlere, Landsorganisationen i Danmark (LO), Miljøministeriet, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Nærings- og Nydelsesmiddelarbejder Forbundet (NNF), Rigsrevisionen, Roskilde Universitet, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforening, De Samvirkende Købmænd, Skagen Fiskernes Producentorganisation, Skatteministeriet, Syddansk Universitet, Teknologisk Institut, Transportministeriet, Undervisningsministeriet, Økologisk Landsforening, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Aalborg Universitet og Aarhus Universitet.

Høringssvarene fra den skriftlige høring og høringsportalen er sendt til Folketinget ledsaget af de bemærkninger, som udtalelserne har givet anledning til.

12. Sammenfattende skema

Samlet vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for det offentlige	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for det offentlige	Nedlæggelsen af Innovationsudvalget og Det Rådgivende Udvalg for Fødevarerforskning vil medføre sparede ressourcer til sekretari-	Den foreslåede model for administration af GUDP med etablering af en bestyrelse, øgede krav til koordinering og gennem-

	atsbetjening af disse, der omprioriteres til delvis finansiering af administration af GUDP.	førelsen af evalueringer og effektvurderinger vil medføre en stigning i de administrative udgifter i Fødevareministeriet. Desuden forventes modellen at føre til, at projektsøgningerne vil blive større og fagligt set mere komplekse, hvilket medfører en mere ressourcekrævende sagsbehandling og dermed øgede administrative udgifter.
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget vurderes samlet set at have positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.	Ingen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Ingen.
Miljømæssige konsekvenser	Lovforslaget vurderes at få positive miljømæssige konsekvenser.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Loven vil blive notificeret i overensstemmelse med EU's statsstøtteregele.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Lovforslagets overordnede formål er at bidrage til en konkurrence- og bæredygtig fødevare- og nonfoodproduktion til gavn for udvikling af erhvervspotentialer, vækst, beskæftigelse og arbejdsmiljø samtidig med, at et højt niveau sikres for klima-, miljø- og naturbeskyttelse, dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed og sundhed samt medvirke til videreudvikling af en markedsdrevet økologisk sektor.

Det er samtidig lovforslagets formål at understøtte de politiske målsætninger og strategier i Danmark og EU på de nævnte områder ved at fremme en sammenhængende indsats for forskning, udvikling og demonstration af viden og teknologier i forhold til de samfundsmæssige hovedudfordringer og potentialer inden for de pågældende områder. Endvidere skal lovforslaget bidrage til at skabe en sammenhængende organisering af forsknings- og innovationsindsatsen på fødevare-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet.

Til § 2

Til stk. 1

Det fremgår, at der efter forslaget etableres et nyt Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) på fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet med forventet virkning fra 2010. Efter etableringen af GUDP udbyder Fødevarerministeriet som hovedregel ikke længere enkeltstående forskningsprogrammer, og der gives ikke tilsagn om tilskud under innovationsloven, som foreslås ophævet på et senere tidspunkt ved bekendtgørelse.

Til stk. 2

Ifølge forslaget omfatter GUDP tre hovedaktiviteter. For det første er GUDP et program, hvorunder der ydes tilsagn om tilskud til udvikling og demonstration samt forskning, der forbereder eller understøtter gennemførelse af udviklings- eller demonstrationsprojekter.

For det andet skal GUDP aktivt fremme samarbejdet mellem offentlige og private aktører. Udtrykket ”offentlige og private aktører” omfatter bl.a. virksomheder, forskningsinstitutioner, myndigheder, brancheorganisationer og andre interesseorganisationer. Der kan være tale om samarbejde mellem private aktører, f.eks. to eller flere virksomheder, og samarbejde mellem både offentlige og private aktører, f.eks. en forskningsinstitution og en virksomhed. Der henvises til beskrivelserne af tilskudsaktiviteterne i bemærkningerne til forslaget §§ 12, 13 og 15.

Lovforslagets bestemmelser om samarbejde mellem offentlige og private aktører giver ikke selvstændig hjemmel til kommunalt engagement og deltagelse i de aktiviteter, der er omhandlet af loven. Kommunal deltagelse i sådanne aktiviteter forudsætter derfor, at kommunen har den fornødne hjemmel på andet grundlag.

For det tredje skal GUDP styrke samspillet med internationale programmer på fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet. Det internationale samarbejde beskrives nærmere i bemærkningerne til § 15.

Til § 3

Til stk. 1

Med den foreslåede bestemmelse lanceres det første strategiske partnerskab, Grøn Fødevarerproduktion, der skal rådgive fødevarerministeren, herunder om de overordnede strategiske retningslinier for innovations- og forskningsindsatsen vedrørende fødevarer-, landbrugs-, fiskeri- og akvakulturproduktionen.

Til stk. 2

Med den foreslåede bestemmelse får ministeren adgang til at fastsætte regler for partnerskabet Grøn Fødevarerproduktions organisering og virke, herunder om partnerskabets medvirken til realisering af lovens formål. Etableringen af partnerskabet er i overensstemmelse med regeringens arbejde med ”Virksomhedsrettet Innovationsstrategi”.

Til § 4

Til stk. 1

Det foreslås, at GUDP ledes af en bestyrelse, der består af i alt otte medlemmer, inklusive en formand. Antallet er begrundet med en afvejning af bestyrelsens funktions- og beslutningsdygtighed og hensynet til, at de fornødne kompetencer er repræsenteret. For at undgå tvivl om bestyrelsens integritet i forhold til opgaverne foreslås det, at både formanden og øvrige medlemmer udpeges af fødevareministeren i deres personlige egenskab. Ved udpegningen af bestyrelsesmedlemmerne vil der i videst muligt omfang blive lagt vægt på at undgå forudsigelig inhabilitet i forhold til potentielle kommende aktiviteter under GUDP. Udpegningen vil ske i overensstemmelse med lov om ligestilling af kvinder og mænd, jf. lovbekendtgørelse nr. 1095 af 19. september 2007.

Det forudsættes, at bestyrelsesmedlemmerne har tværgående erfaring og stor faglig viden i forhold til de rammebetingelser, der gælder for fødevare-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet, og de samfundsmæssige hovedudfordringer inden for disse områder. Desuden forudsættes det, at bestyrelsesmedlemmerne har ekspertise inden for bl.a. teknologi, innovation, finansiering, investering og afsætning på disse områder. Dertil kommer, at der efter forslaget skal kunne lægges vægt på persons indsigt i internationale forhold på de pågældende områder.

Til stk. 2

Det foreslås, at fødevareministeren udpeger fire medlemmer til bestyrelsen efter indstilling fra henholdsvis økonomi- og erhvervsministeren, miljøministeren, ministeren for videnskab, teknologi og udvikling samt klima- og energiministeren. De resterende tre medlemmer samt formanden foreslås udpeget af fødevareministeren uden forudgående indstilling.

Sammensætningen af bestyrelsen vil således også afspejle den tværgående koordination, der finder sted i forbindelse med regeringens indsats på forsknings- og innovationsområdet.

Til stk. 3

Det foreslås, at bestyrelsen udpeges for perioder på fire år med mulighed for yderligere forlængelse. Antallet af perioder fastsættes nærmere. Der vil ved fastsættelsen blive foretaget en afvejning af hensynet til kontinuitet, hvilket tilsiger en funktionsperiode af en vis længde, og hensynet til fornyelse og dynamik, hvilket tilsiger en vis tidsbegrænsning.

Til stk. 4

Det foreslås, at ministeren efter indstilling fra bestyrelsen kan forøge antallet af bestyrelsesmedlemmer og ændre sammensætningen af bestyrelsen, hvis dette viser sig hensigtsmæssigt. Det kan f.eks. være i tilfælde, hvor der identificeres nye hovedudfordringer for erhvervene, og hvor der derfor er behov for anden ekspertise end den, der i forvejen er dækket af bestyrelsen. Det kunne også være i tilfælde af ressortændringer i ministerier.

Til § 5

Til stk. 1

Fødevareministeren stiller et sekretariat til rådighed for bestyrelsen og partnerskabet Grøn Fødevarereproduktion. Sekretariatet for bestyrelsen for GUDP og for partnerskabet Grøn Fødevarereprodukti-

on vil blive placeret i FødevarerErhverv. Sekretariatet ledes af en kontorchef i Fødevarerministeriet. Dette sikrer den nødvendige sammenhæng mellem GUDP og henholdsvis det danske landdistriktsprogram, fiskeriudviklingsprogrammet og EU's forskningssamarbejde på fødevarerområdet, herunder ERA-Net-samarbejderne m.v. Miljøministeriet kan deltage i sekretariatsbetjeningen af bestyrelsen for GUDP.

Til stk. 2

Det foreslås, at ministeren fastsætter bestyrelsens forretningsorden og regler for bestyrelsens arbejde og for sekretariatsbetjeningen af bestyrelsen og af partnerskabet Grøn Fødevarerproduktion. Forretningsordenen skal bl.a. omfatte forhold om bestyrelsens beslutningsdygtighed, inhabilitet, tavshedspligt, afstemningsregler, formandsbemyndigelse og eventuelt valg af næstformand m.v. Dette foreslås især for at tilsi­k­re rådgivning om iagttagelse af de særlige forvaltningsmæssige og offentlige krav m.v., der stilles til bestyrelsen især i dennes afgørelsesfunktion.

Det forventes, at forretningsordnen fastsætter bestemmelser om, at i tilfælde af et medlems udtræden af bestyrelsen i funktionsperioden kan fødevarerministeren udpege et nyt medlem frem til udløbet af det oprindelige medlems funktionsperiode.

Sekretariatet bistår bestyrelsen i sager, der vedrører bestyrelsens virksomhed.

Til stk. 3

Det foreslås, at bestyrelsen i visse sager kan bemyndige formanden til at træffe afgørelse på bestyrelsens vegne i et nærmere bestemt omfang. Under innovationsloven er der fastsat en lignende bestemmelse. Bestemmelsen er begrundet i praktiske hensyn, idet det kan være hensigtsmæssigt, at formanden i perioden mellem to bestyrelsesmøder kan træffe afgørelse på bestyrelsens vegne i f.eks. sager af hastende karakter. Delegation af kompetence til sekretariatet kan kun ske i sager, der ikke er praksisdannende eller –brydende, og som ikke har principiel karakter. Regler herom vil blive fastlagt i forretningsordenen, jf. bemærkningen til stk. 2.

Til § 6

Til stk. 1

Det foreslås, at bestyrelsen tillægges afgørelseskompetence. Bestyrelsen træffer således afgørelse om alle ansøgninger om tilskud under GUDP. Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til den tilsvarende bestemmelse under innovationsloven, hvorefter Innovationsudvalget er tillagt kompetence til at træffe afgørelse om tilsagn om tilskud efter loven, jf. § 7, stk. 1, i innovationsloven.

Til stk. 2

Det foreslås, at bestyrelsen udarbejder forslag til en overordnet strategi for GUDP vedrørende udfordringer og udnyttelse af potentialer inden for udvikling af en konkurrence- og bæredygtig fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakultursektor. Bestyrelsen udarbejder desuden forslag til en handlingsplan for konkrete indsatsområder under GUDP, der kan danne grundlag for indkaldelse af ansøgninger om tilskud. I forbindelse med dette arbejde kan der tages udgangspunkt i eksisterende strategier, handlingsplaner og rapporter m.v. Det kan være regeringens plan for Grøn Vækst, regeringens Erhvervsklimastrategi og Virksomhedsrettet Innovationsstrategi samt resultatet af Viden-

skabsministeriets kortlægning af den danske fødevarerforskning samt f.eks. ”Viden vi skal leve af – Strategisk redegørelse om fremtidens forskning i fødevarer, nonfood og foder”, Det Rådgivende Udvalg for Fødevarerforskning, juli 2006; ”Sunde, sikre og velsmagende fødevarer gennem bioteknologi - En bioteknologisk forskningsstrategi for fødevarerområdet”, Det Rådgivende Udvalg for Fødevarerforskning, november 2004; ”Værditilvækst og bedre miljø - En bioteknologisk forskningsstrategi for nonfood og foder”, Det Rådgivende Udvalg for Fødevarerforskning, februar 2006.

Det er afgørende, at Fødevarerministeriet i højere grad kan dokumentere de konkrete effekter af de initiativer, som iværksættes under den nye lov. Ministeriets fokus vil derfor være på, i hvilket omfang initiativerne styrker virksomhedernes forskning, udvikling og demonstration og derigennem bidrager til en konkurrence- og bæredygtig fødevarer- og nonfoodproduktion.

I forslaget til handlingsplan, der udarbejdes af bestyrelsen, skal der fastlægges kvantificerbare målsætninger for de enkelte indsatsområder, som bestyrelsen løbende skal monitorere og afrapportere i sine årlige beretninger. Der kan f.eks. fastlægges et mål om at øge værditilvæksten med en given procentsats. I handlingsplanerne skal det anvises, hvordan man vil realisere de fastlagte mål. I de efterfølgende indkaldelser af projektansøgninger skal det fastlægges, hvordan projektansøgningerne forventes at bidrage til de fastlagte målsætninger. For hvert indsatsområde præciseres hvilke effekter, der prioriteres efter.

Der vil blive anvendt effektbaseret styring som grundlag for forvaltningen af indsatsen. Den enkelte projektansøgning vil således blandt andet blive vurderet efter projektets forventede effekt i forhold til den målsætning, der prioriteres efter. Det betyder, at der fra projektstart opstilles klare målbare mål og indsamles relevante data.

Til stk. 3

På tidligere års finanslove har der været afsat særskilte bevillinger til gennemførelse af forskningsindsatser for økologisk jordbrug og økologiske fødevarer-systemer (de såkaldte FØJO I, II og III-forskningsprogrammer). I forbindelse med udmøntningen af bevillingerne har bestyrelsen for Forskningscenter for Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer (FØJO) blandt andet afgivet indstilling til Det Rådgivende Udvalg for Fødevarerforskning om fokusområderne for indsatsen samt om, hvilke af de indkomne, støtteværdige ansøgninger, som bedst ville bidrage til at opfylde formålet med indsatserne. Det forslås, at denne praksis videreføres under Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP), således at bestyrelsen for Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer (ICROFS), der har afløst FØJO's bestyrelse i forbindelse med etableringen af ICROFS, afgiver indstilling til bestyrelsen for GUDP om specifikke økologiske forskningsindsatser og økologiske forskningsansøgninger, jf. bemærkningerne til § 7, stk. 3.

Til stk. 4

Fødevarerministeren skal efter lovforslaget godkende bestyrelsens forslag til overordnet strategi og handlingsplan. Det er hensigten, at ministeren og bestyrelsen har en løbende dialog om de samfundsmæssige udfordringer og mulighederne for løsning heraf.

Til § 7

Til stk. 1

Det foreslås, at bestyrelsen skal indhente forskningsfaglig rådgivning hos Det Strategiske Forskningsråd i henhold til § 18, stk. 2, i lov om forskningsrådgivning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1348 af 11. december 2008. Det fremgår af loven om forskningsrådgivning, at Det Strategiske Forskningsråd forud for de enkelte ministres uddeling af statslige forskningsbevillinger skal godkende uddelingsproceduren og foretage en forskningsfaglig vurdering af indkomne ansøgninger.

Desuden kan bestyrelsen indhente forskningsfaglig rådgivning hos Det Strategiske Forskningsråd vedrørende andre projektansøgninger. Det kan f.eks. være projekter, hvor der indgår både forsknings- og udviklingsaktiviteter.

Det aftales nærmere mellem parterne og søges indarbejdet i reglerne for forretningsgang og administration for GUPD, hvordan det praktiske samarbejde om opfyldelsen af denne bestemmelse kan tilrettelægges.

Til stk. 2

I forhold til initiativer på økologiområdet skal der ifølge forslaget indhentes rådgivning hos Det Økologiske Fødevareråd, jf. § 4, stk. 2, i lovbekendtgørelse nr. 196 af 12. marts 2009 om økologiloven.

Til stk. 3

Med den foreslåede bestemmelse tillægges bestyrelsen for Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer (ICROFS) samme indstillingsbeføjelse, som bestyrelsen for ICROFS (in casu bestyrelsen for det tidligere Forskningscenter for Økologisk Jordbrug og Fødevarer) har udøvet i forbindelse med behandling i Det Rådgivende Udvalg for Fødevarerforskning af projektansøgninger, der vedrører de særlige økologiske forskningsindsatser, de såkaldte FØJO-forskningsprogrammer.

Til stk. 4

Det foreslås, at bestyrelsen indhenter rådgivning og hører en bred kreds af fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri-, akvakultur- og miljøsektorens interessenter og myndigheder vedrørende udarbejdelse af forslag til strategi og handlingsplan. Det kan f.eks. være det strategiske partnerskab Grøn Fødevarerproduktion, de regionale vækstfora, forskningsinstitutioner, virksomheder, myndigheder, offentlige institutioner, brancheorganisationer og interesseorganisationer m.v.

Til stk. 5

Fødevarerministeren kan fastsætte regler vedrørende anvendelsen af rådgivning og høring, herunder anvendelsen af faglige eksperter i forbindelse med vurdering af projektansøgninger. Der fastsættes regler om partshøring af ansøgere i forbindelse med bestyrelsens indhentning af ekspertudtalelser.

Til § 8

Til stk. 1.

Det foreslås, at bestyrelsen inden for lovens formål efter anmodning kan rådgive ministeren om relevante initiativer og barrierer for implementering af ny viden og teknologi inden for fødevarer-,

jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet. Bestyrelsen kan f.eks. rådgive om, hvorledes den forskningsbaserede myndighedsbetjening kan understøtte Fødevareministeriets mission.

Til stk. 2 og 3

Det foreslås, at bestyrelsen kan rådgive i forhold til støtteordninger under det danske landdistriktsprogram og fiskeriudviklingsprogrammet. Formålet er at sikre en optimal og koordineret indsats inden for lovens formål. Fødevareministeren kan fastsætte nærmere regler om dette.

Til § 9

Det er væsentligt, at der sker en tværgående koordination i forbindelse med regeringens indsats på forsknings- og innovationsområdet og dermed i forhold til de aktiviteter, som en række andre ministerier gennemfører på området.

Bestyrelsen koordinerer derfor initiativer inden for lovens formål med bevilgende organer, der fremmer forskning, udvikling, demonstration, innovation og erhvervsudvikling på fødevare-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet. Det kan f.eks. være Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden, de regionale vækstfora, landbrugets fonde og Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP).

Det er således hensigten, at bestyrelsen aftaler regelmæssige møder med repræsentanter fra Det Strategiske Forskningsråd med henblik på blandt andet tidsmæssig koordinering af indkaldelser af projektansøgninger, orientering om kommende opslag og erfaringsudveksling om deltagelse i det internationale forskningsarbejde. På lignende måde er det hensigten at aftale regelmæssige møder med repræsentanter fra Højteknologifondens bestyrelse.

I forbindelse med indkaldelse af projektansøgninger inden for hovedudfordringen ”Et større bidrag fra landbruget til en CO₂-neutral energiproduktion”, jf. afsnit 3.1, skal det sikres, at der ikke er overlap i forhold til de relaterede indsatser, der bl.a. foregår på dette område under Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP) og under Det Strategiske Forskningsråd.

Til § 10

Det foreslås, at der bliver mulighed for at anvende en del af bevillingen, således at det sikres, at der gennemføres analyser, evaluering og effektvurdering af lovens virkning for udviklingen i fødevare-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakultursektoren samt til formidling af resultaterne af indsatsen. Udgifterne hertil afholdes inden for den samlede ramme til lovens gennemførelse. Under innovationsloven er fastsat en lignende bestemmelse, hvorefter ministeren kan anvende en del af bevillingen til gennemførelse af effektmålinger og evalueringer. Ministeren har i 2009 anvendt en mindre del af bevillingen til en samlet evaluering af innovationsordningens effekter og resultater for perioden 2001 – 2008.

Det foreslås, at bestyrelsen afgiver indstilling til fødevareministeren vedrørende afholdelse af udgifter til gennemførelse af analyser, evaluering og effektvurdering af indsatser m.v. inden for lovens område.

Til § 11

Det foreslås, at fødevareministeren fastsætter regler for lovens gennemførelse og administration, herunder om forholdene, som er nævnt i *stk. 1, nr. 1-4*. Reglerne vil generelt blive fastsat i overensstemmelse med Finansministeriets vejledning om effektiv tilskudsforvaltning.

Ministeren fastsætter regler om, hvorledes der skal aflægges regnskab og rapportering for de projekter, der modtager tilskud. Der vil bl.a. blive fastsat bestemmelser om, efter hvilke regler revision skal udføres.

Ministeren fastsætter regler om offentliggørelse af resultaterne af de projekter, der gives tilskud til. Som hovedregel skal opnåede resultater offentliggøres for at sikre, at resultaterne anvendes i den videre udvikling inden for fødevare-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakultursektoren. Ved beslutning om offentliggørelse må der dog tages hensyn til de deltagende virksomheders konkurrencesituation.

Ministeren fastsætter endvidere regler om evaluering af programmet. I forbindelse med de enkelte indkaldelser af projektansøgninger vedrørende sammenhængende indsatser fastlægges det, hvordan og hvornår den pågældende indsats skal effektvurderes, jf. bemærkningerne til § 6.

Endelig fastsætter ministeren regler for bestyrelsens afgivelse af beretning om bestyrelsens samlede virke og virksomhed i forhold til lovens formål, herunder om udviklingen i de samfundsmæssige udfordringer og potentialer på fødevare-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet samt status og resultat af igangsatte initiativer og projekter. Beretningen forventes desuden at omhandle status for samarbejde med øvrige parter og for deltagelse i internationalt samarbejde.

Til § 12

Til stk. 1

Bestyrelsen træffer efter forslaget beslutning om anvendelse af bevillingen fastsat på de årlige finanslove, idet bestyrelsen tager højde for, at der kan være truffet beslutning om gennemførelse af andre aktiviteter, der finansieres under den pågældende bevilling. Det kan f.eks. være beslutning om gennemførelse af evaluering og effektvurdering af lovens virkning.

Bestyrelsen er ansvarlig for, at handlingsplanen følges op af indkaldelser af projektansøgninger, og for at udarbejde retningslinier for indkaldelsen af projektansøgninger.

Til stk. 2

Det foreslås, jf. forslagets § 6, stk. 1, at bestyrelsen tillægges afgørelseskompetence. Bestyrelsen træffer således afgørelse om alle ansøgninger om tilskud under GUDP. Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til den tilsvarende bestemmelse under innovationsloven, hvorefter Innovationsudvalget er tillagt kompetence til at træffe afgørelse om tilsagn om tilskud efter loven, jf. § 7, stk. 1, i innovationsloven.

Til stk. 3

Fødevareministeren fastsætter regler om betingelser og vilkår for tildeling af tilskud, om tilskuddets størrelse i henhold til statsstøttereglerne og om udbetaling af tilskud.

Der henvises til de almindelige bemærkninger under afsnit 3.4 om tilskudskriterier m.v.

Til stk. 4

Fødevarerministeren fastsætter regler om tilskud til aktiviteter, der kan få tilskud efter anden lovgivning, herunder om at der ikke kan gives tilskud under denne lov. Der vil kunne lægges vægt på muligheden for, at indsatser og projekter under GUDP kan samfinansieres med andre tilskudsordninger under Fødevarerministeriet eller andre nationale eller internationale tilskudsordninger. Dette vil kunne medføre behov for fastlæggelse af særlige administrative regler. Samtidig kan der opstå behov for at begrænse tilskudsmuligheden for projekter, som kan opnå tilskud under andre ordninger, f.eks. under lov nr. 316 af 31. marts 2007 om udvikling af landdistrikterne (landdistriktsloven).

Til § 13

Til stk. 1 og 2.

Bestyrelsen for GUDP tager ved vurderingen af, om der skal gives tilsagn om tilskud til et konkret projekt, udgangspunkt i generelle kriterier, hvori der udover lovens formål lægges vægt på projektets nyhedsværdi, faglige kvalitet, effekt, relevans, samfunds- og erhvervsmæssige hensyn samt organisatoriske forhold.

De generelle kriterier skal bl.a. sikre, at projektet vedrører aktiviteter, der har nyhedsværdi, og at projektet har en sådan karakter, at det enten ikke ville blive udført eller først på et senere tidspunkt, hvis ikke der til projektets gennemførelse opnås et tilskud under loven.

I projektansøgninger skal der redegøres for, hvorledes det eller de støttede projekter kan følges op. Projektforløbene vil i visse tilfælde indebære, at de deltagende virksomheder indgår aftaler om samarbejde eller dannelsen af projektkonsortier.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til forslaget § 11 vedrørende fastsættelse af regler for en effektiv tilskudsforvaltning.

Til stk. 3

Ifølge forslaget skal bestyrelsen offentliggøre de kriterier, som indgår i vurderingen af ansøgninger om tilskud. Der vil blive redegjort for kriterierne i forbindelse med indkaldelse af ansøgninger, og offentliggørelse vil ske på FødevarerErhvervs hjemmeside. Bestemmelsen skal sikre, at offentligheden og potentielle ansøgere har adgang til viden om, hvad bestyrelsen lægger vægt på, når den træffer afgørelse om tilsagn om tilskud eller afslag på en projektansøgning.

Til § 14

Det foreslås, at kredsen af modtagere af tilsagn om tilskud under lov om GUDP er den samme som under innovationsloven.

I forbindelse med gennemførelse af et projekt under lov om GUDP kan udenlandske forskningsinstitutioner medvirke som eksterne rådgivere.

Til § 15

Til stk. 1

Efter forslaget skal bestyrelsen kunne træffe afgørelse om tilsagn om tilskud til projekter, der fremmer samarbejdet mellem offentlige og private aktører. Aktiviteterne vil have karakter af etablering af innovationsnetværker eller -klynger med henblik på udveksling af viden og erfaring om innovative forhold vedrørende fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakultursektoren. På tilsvarende vis kan der gives tilskud til aktiviteter, der styrker samspillet mellem GUDP og internationale programmer og aktiviteter.

Til stk. 2

På de årlige finanslove er der under § 24.33.02 ydet tilskud til dansk deltagelse i ERA-Net-forsknings Samarbejder inden for blandt andet økologi-, plantegenom- og plantesundhedsområdet samt fiskeriforvaltning. Endvidere er der ydet tilskud til dansk deltagelse i fællesnordiske forskningsprojekter efter indstilling fra Nordisk Kontaktorgan for Jordbrugsforskning (NKJ).

Der er imidlertid behov for understøtning af udviklingen i retning af mere forpligtende og koordinerende internationale samarbejder for at ruste Danmark endnu bedre til at imødegå udfordringerne. Bestyrelsen kan kun yde bidrag til internationale programmer, hvis bestyrelsen vurderer, at samarbejdet vil være til gavn for udvikling af den danske fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakultursektor, samt har sikret sig, at midlerne vil blive fordelt i åben konkurrence og efter en faglig kvalitetsvurdering. Med det geografiske tildelingskriterium sikres det, at danske bevillinger anvendes på aktiviteter, der gavner dansk forskning, myndighedsbetjening og erhvervsudvikling på området. Der er ikke tale om et objektivt krav, som f.eks. et krav om statsborgerskab, men derimod et krav, der fordrer en konkret vurdering af nytteværdien for Danmark. Uddeling af bevillinger skal ske i åben konkurrence og efter en faglig kvalitetsvurdering. Denne grundlæggende forudsætning ønskes opretholdt også i de tilfælde, hvor en del af bevillingen til GUDP indgår i internationale samarbejder, hvorfor deltagelse deri er betinget af, at konkurrenceelementet og kvalitetsvurderingen også her er gældende.

Til stk. 3

Regeringen ønsker en sikkerhed for, at danske bevillinger overført til udlandet i retlig, økonomisk, regnskabs- og revisionsmæssig henseende administreres og revideres på en måde, der svarer til de krav, der stilles til den nationale administration. Det forudsættes derfor, at overførsel alene sker til internationale fora i offentligt regi. Det vil i den forbindelse blive sikret, at sådanne fora kun uddeler støtte til samme modtagergruppe, som efter lovforslaget kan få støtte i nationalt regi.

Det foreslås desuden, at fordelingen af midler til sådanne fora kun kan ske efter forudgående godkendelse af fødevarerministeren. For at sikre en enkel administration vil Fødevarerministeriet efter høring af Rigsrevisionen udarbejde et paradigme for, hvilke oplysninger der skal foreligge til brug for ministeriets godkendelse, jf. principperne i rigsrevisorloven. Høringen af Rigsrevisionen vil navnlig dreje sig om regnskabsmæssige forhold, herunder hertil knyttede udbetalingsystemer og forretningsgange og kontroller i forbindelse hermed, som kan have revisionsmæssig betydning. Herudover vil Rigsrevisionen kunne udtale sig om hvilke krav, der skal stilles til støttemodtagere, før udbetaling af støtte eller acontoudbetalinger kan ske.

Til § 16

I henhold til den foreslåede bestemmelse er det en betingelse for tildeling af tilskud, at projektet eller aktiviteten ikke er påbegyndt, inden der er givet tilsagn om tilskud. Bestemmelsen er sædvanlig i forbindelse med tilskudsordninger, der administreres af Fødevarerministeriet.

Til § 17

Bestemmelsen svarer i sit hovedindhold til § 19 i lov nr. 421 af 31. maj 2000 med senere ændringer (innovationsloven), hvoraf fremgår, at tilskud til projekter, hvis resultater udnyttes kommercielt, skal tilbagebetales. Fødevarerministeren kan efter forslaget fastsætte nærmere regler herom, herunder om der i visse tilfælde skal gælde undtagelser fra hovedreglen om tilbagebetaling.

Til § 18

Til stk. 1-4

Bestemmelserne svarer til lignende bestemmelser i tilskudsordninger, der administreres under Fødevarerministeriet. Det gælder f.eks. landdistriktsloven.

Eventuel inddrivelse af tilskudsbeløb, der skal tilbagebetales, følger reglerne i lov nr. 1333 af 19. december 2008 om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Til § 19

Til stk. 1 og 2

Efter forslaget skal tilskudsmodtager på fødevarerministerens forlangende afgive erklæring om, hvorvidt betingelserne for tilskud fortsat er opfyldt. Desuden skal tilskudsmodtageren af egen drift underrette ministeren, hvis tilskudsbetingelserne ikke længere er opfyldt. Bestemmelsen om oplysningspligt svarer til lignende bestemmelser i anden støttelovgivning inden for Fødevarerministeriets område. Det gælder f.eks. landdistriktsloven.

Til § 20

Til stk. 1

For at kunne gennemføre en effektiv kontrol med de foranstaltninger, der ydes tilskud til, og af hvorvidt betingelserne herfor er opfyldt, må myndighederne have adgang til at foretage kontrol på stedet. Myndighedernes adgang omfatter hele virksomheden og øvrige projektlokaliteter. Det forudsætter endvidere, at myndighederne har ret til at gøre sig bekendt med virksomhedens eller andre tilskudsmodtagers skriftlige materiale, herunder materiale der opbevares i elektronisk form, i det omfang, det er nødvendigt for at udøve kontrol efter loven og uanset opbevaringssted. Omtalen af materiale i elektronisk form medtages med henblik på at præcisere bestemmelsen, da det altid har været antaget, at også sådant materiale kunne efterses af de kontrollerende myndigheder.

Bestemmelsen giver ifølge forslaget hjemmel til at foretage uanmeldt kontrol på stedet (stikprøvekontrol), der kan ske uden retskendelse. Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med bestemmelserne i lov nr. 442 af 9. juni 2004 om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter med senere ændringer. Denne lov indeholder bl.a. regler om myndighedernes pligt til at give underretning til vedkommende borger eller virksomhed forud for et

tvangsindgrebs gennemførelse, samt om den fremgangsmåde, forvaltningsmyndighederne skal følge ved iværksættelse af et tvangsindgreb uden for strafferetsplejen (kontrolbesøg m.v.).

Den foreslåede bestemmelse giver endvidere mulighed for, at andre i følgeskab med de kontrollerende myndigheder, såsom personer med særlig fagkundskab, kan medvirke ved kontrollen.

Til stk. 2

Den foreslåede bestemmelse præciserer, at en person eller virksomhed, der har modtaget tilsagn om tilskud, er forpligtet til at yde den fornødne hjælp og vejledning ved kontrollens gennemførelse og til at udlevere eller indsende materiale til de kontrollerende myndigheder på disses begæring, jf. stk. 1. Bestemmelsen kan ikke anvendes til at pålægge tilskudsmodtager en pligt til at udlevere materiale, hvis der på forhånd foreligger begrundet mistanke om strafbart forhold, herunder svig.

Der er ingen særlig forpligtelse til at yde den nævnte hjælp og vejledning m.v. for andre personer end den, der har modtaget tilsagn om tilskud. Eksempelvis har ansatte ikke de nævnte forpligtelser med undtagelse af den ansvarlige leder for den pågældende virksomhed, der har modtaget tilsagn om tilskud.

Til stk. 3

Af forslaget til bestemmelse fremgår, at politiet om nødvendigt skal yde bistand ved kontrollen. Bestemmelsen svarer i øvrigt til bestemmelser i anden støttelovgivning inden for Fødevarerministeriets område.

Til stk. 4

Den foreslåede bestemmelse giver fødevarerministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler om kontrol. Ministeren kan herunder fastsætte regler vedrørende myndigheder m.v., der af ministeren er bemyndiget til at udøve ministerens beføjelser, jf. lovforslagets § 22.

Til § 21

Den foreslåede bestemmelse vedrører kontrolmyndighedens mulighed for at indhente oplysninger hos andre myndigheder. I forbindelse med administrationen af den foreslåede bestemmelse vil procedurer omkring indhentelse, samkøring og sammenstilling af personoplysninger, der følger af lov om behandling af personoplysninger, nøje blive iagttaget. Bestemmelsen svarer i øvrigt til kontrolbestemmelser i flere andre love inden for Fødevarerministeriets område, herunder lov om landbrugs-ejendomme, fiskeriloven, bemyndigelsesloven og landdistriktsloven.

Til § 22

Til stk. 1 og 2

Bemyndigelsen foreslås benyttet til at delegere beføjelser i loven til en institution under Fødevarerministeriet. Det er hensigten, at administrationen af loven skal varetages af FødevarerErhverv, som hidtil har varetaget administrationen af ordninger vedrørende forskning og innovation. Den foreslåede bestemmelse giver desuden mulighed for at fastsætte regler om klageadgang og om fremgangsmåden ved klage, herunder fastsættelse af klagefrist og krav til klagens form og indhold. Des-

uden giver bestemmelsen mulighed for at fastsætte regler om, at afgørelser truffet af en myndighed i henhold til bemyndigelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Bestemmelsen giver endvidere hjemmel til at fastsætte regler om genoptagelse af en sag (remonstration). Det vil sige, at den myndighed, der har truffet afgørelsen i første instans, kan genoptage sagen efter indgivelsen af en klage. Myndigheden kan i sådanne tilfælde træffe en ny realitetsafgørelse, der giver klageren helt eller delvist medhold, uden at sagen skal forelægges rekursinstansen. Dog fremgår det af forslaget, at afgørelser truffet af bestyrelsen for GUDP ikke kan påklages til ministeren, bortset fra retlige spørgsmål.

Ifølge innovationslovens § 15, stk. 2, er klageadgangen vedrørende Innovationsudvalgets afgørelser begrænset til alene at vedrøre retlige spørgsmål. Denne begrænsning af klageadgangen foreslås også anvendt vedrørende afgørelser, der træffes af bestyrelsen for GUDP.

Begrundelsen for, at afgørelser truffet af bestyrelsen for GUDP kan påklages til fødevareministeren for så vidt angår retlige spørgsmål, er navnlig, at udvalget er et sagkyndigt organ, der i et vist omfang vil skulle træffe afgørelser, der indeholder et skønmæssigt element.

Til § 23

Til stk. 1

Den foreslåede bestemmelse nævner de tilfælde, der er strafbare efter loven. Strafferammen er bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning. Udformningen svarer til, hvad der normalt fastsættes i lovgivningen på Fødevareministeriets område.

Til stk. 2

Den foreslåede bestemmelse præciserer, at der i regler, der udstedes i medfør af loven, kan fastsættes straf for overtrædelse af bestemmelser i reglerne eller af vilkår, der meddeles efter reglerne. Det er hensigten at fastsætte regler om straf i form af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne eller vilkår, der fastsættes i henhold til reglerne.

Til stk. 3

Den foreslåede Bestemmelse indebærer, at selskaber m.v. (juridiske personer) også kan pålægges strafansvar. Efter ikrafttrædelsen den 1. juli 1996 af lov nr. 474 af 12. juni 1996 om ændring af straffeloven, jf. Straffelovrådets betænkning nr. 1298/1995 om juridiske personers bødeansvar, ændres bestemmelsen vedrørende strafansvar for juridiske personer, så den er i overensstemmelse med straffelovens almindelige regler.

Til § 24

Til stk. 1-3

Den foreslåede hjemmel til at meddele administrative bøder svarer indholdsmæssigt til § 22 i innovationsloven og til regler i anden tilskudslovgivning inden for Fødevareministeriets område. F.eks. kan nævnes lov nr. 316 af 31. marts 2007 om udvikling af landdistrikterne (landdistriktsloven).

Et udenretligt bødeforelæg opfattes ofte som en mere enkel og mindre belastende afgørelsesform end en indenretlig afgørelse. Anvendelsen af bestemmelsen forudsætter, at den pågældende erkender sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig enig i, at sagen afgøres med bødeforelæg. Bestemmelsen indebærer en aflastning for domstolene. Hvis den pågældende ikke accepterer bødeforelægget, skal myndigheden anmode anklagemyndigheden om at rejse tiltale. Sagen behandles i givet fald ved domstolene.

I forbindelse med vedtagelse af administrativ bøde gives mulighed for, at betalingsfristen efter begæring kan forlænges. Hvis bøden betales rettidigt, eller hvis bøden efter stedfunden vedtagelse inddrives eller afsones, bortfalder videre forfølgning.

Til § 25

Til stk. 1 og 2

Da fødevareministeren foreslår bemyndiget til at fastsætte tidspunktet for lovens eller dele af lovens ikrafttræden, er det fundet hensigtsmæssigt, at ministeren ligeledes for at sikre den nødvendige parallelitet mellem ikrafttrædelse, og ophævelse, bemyndiges til at fastsætte tidspunktet for ophævelse af dele af den i stk. 2 omhandlede lov.

Til stk. 3

Med den foreslåede bestemmelse sikres på sædvanlig vis inden for tilskudslovområdet under Fødevareministeriet, at de lovbestemmelser, der ophæves i medfør af forslagets § 25, stk. 2, samt at de regler, der er udstedt i medfør af de lovbestemmelser, der ophæves, fortsat vil kunne finde anvendelse for tilsagn om tilskud bevilget på grundlag af ansøgninger, som er indgivet før ophævelsen af lovbestemmelserne.

Til § 26

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.